

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XV. ročník ● 3/2022

Koho
hľadáte?

O B S A H

Genezis 4
AKO BOLO NA POČIATKU
R. Betina

Úvaha 5
TEOLOGICKÉ MÍNY
V ČASE VOJNY
J. Institoris

Rozhovor 7
LETÁKOVÁ MISIA?
O. Garaj /B. Piatko

Ukrajina 12
STANOVISKO RCB
LIST ZBOROM
ŽALM PRE UKRAJINU
T. Patterson

Téma 16
KOHO HĽADÁTE?
R. Betina
SOM SMÄDNÝ
P. Prišitak
PÔSTNE ZAMYSLENIA
A. Č. Tipulová

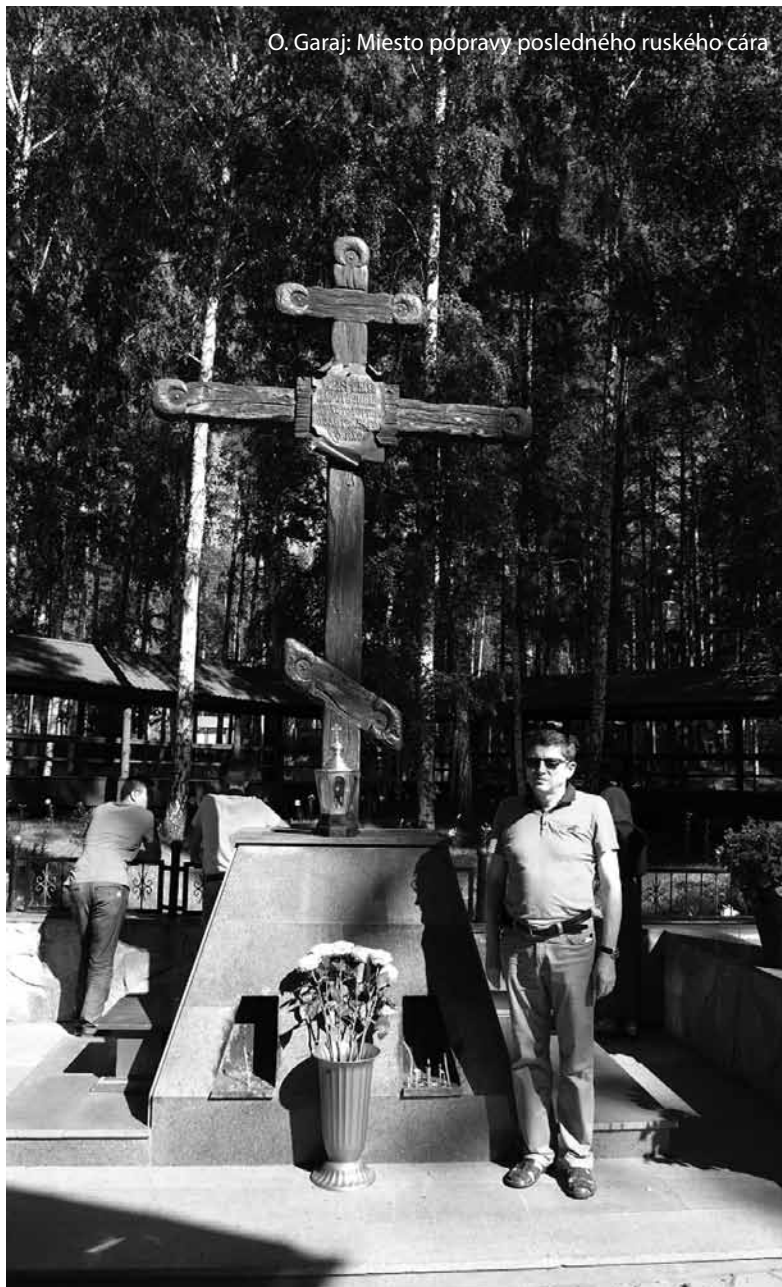
leaderExpress 26
CHVÁLY A UCTIEVANIE
Š. Evin

Zápisky z farmy 28
boh „b-och“
T. Komrska

Spod orecha 30
SEN O BEZLETOVEJ ZÓNE
B. Piatko

RELAX 31

O. Garaj: Miesto popravy posledného ruského cára

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2022

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 23. 3. 2022 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: G. Kosmály: Pod krížom

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

ZÁZRAK ZÁZRAKOV – JEŽIŠ ŽIJE!

„Zázraky sa dejú iba pri veľkých medzníkoch histórie – nie politických alebo sociálnych – ale duchovných dejín, ktorým ľudstvo nemôže plne porozumieť.“ (C. S. Lewis)

Jeden z Ježišových učeníkov pribehol včasráno k prázdnu hrobu a **videl** zmŕtvychvstanie (Jn 20, 8). Zážitok na cintoríne vysvetľoval ospravedlnením: **„nerozumeli (sme) Písmu, že má vstať z mŕtvych.“** Apoštol Ján aj s Ježišovou matkou neskôr ušli do Efezu. Prenasledovaniu sa nevyhol ani tam. Cisár Domicián (81 – 96) ho poslal do vyhnanstva a na ostrove Patmos zaznelo opakovane: **Bol som mŕtvy a hľa, žijem...** (Zj 1, 17 – 18). Pochyboval vari o starom zázraku v Jeruzaleme? Nebolo „videnie“ zázraku halucináciou? Neobyčajné zážitky, ktoré vidíme, počujeme, alebo cítime, vnímame zmyslami. Ale sú naše zmysly neomylné? Ak je niečo neuveriteľné, je oprávnená otázka, či nie sme obeťou ilúzie.

V modernej dobe potrebujú veriaci ľudia túto pravdu tiež počuť. Prvá veľkonočná nedeľa dokazuje, že Jánovo „videnie“ nebola zmyslová halucinácia. Svedectvo, že Ježiš žije je dôležité najmä dnes, lebo jeho existencia sa spochybňuje – vírusom pochybnosti. Pandémia pochybnosti nahloďáva duchovnú stabilitu jednotlivca aj cirkvi. To, čo Ján „videl“ už prestáva upevňovať vieru v živého Krista. A my strácame odolnosť voči ohrozeniu.

Status **Bol som mŕtvy a hľa, žijem** vyvoláva v dnešnom svete zmätok v mysli. Mnohí už nadobudli averziu proti zázrakom a kladú si otázku, či možno úspechy vedy zosúladiť s Jánovým „videním“ vzkriesenia. Na jednej strane súhlasíme, že zázrak je udalosť, ktorú nedokážeme vysvetliť zákonmi prírody, na druhej lamentujeme, že sme vybavení prirodzeným zmyslom pre usporiadaný a nemenný svet. Či Stvoriteľ nezmenil chaos na poriadok? Vedecký pokrok túto historickú danosť spochybňuje. Kresťania však naďalej proklamujú, že poznávanie reality sveta je závislé na symbióze vedy a duchovna. Ak existuje Boh, potom prečo neveriť v zázraky? Lebo majú nadprirodzený pôvod?

Viera je založená na skutočnosti, že všemocný Tvorca je oprávnený generovať veci, ktoré vybočujú z usporiadanosti sveta. A prečo by nemohol? Veď Ježiš evidentne uzdravil slepého, chromého postavil na nohy a vrátil život Lazarovi. Navyše, zvesť o realite zmŕtvychvstania Krista je podstatná téma, lebo bez viery, že Ježiš žije, by kresťanstvo ani neexistovalo (1K 15, 14). Sekulárny svet udalosti Veľkonočnej nedele interpretuje konfrontačne a tvrdí, že nemôžeme akceptovať zázraky a súčasne tvrdiť, že sme racionálne bytosti.

Francis Collins verí, že zázraky sa diali a dejú. „Videnie“ zázraku vysvetľuje príkladom väzňa, ktorý môže celú väznicu opustiť pod jednou podmienkou. Z balíčka žolíkových kariet (je v ňom 52) musí vytiahnuť jednu kartu, vrátiť ju do balíčka a po premiešaní vybrať ďalšiu. Ak dvakrát vytiahne tú istú (napr. pikové eso) bude voľný.

Pravdepodobnosť takej udalosti je malá; **1/52** krát **1/52**, čiže **1/2704**. Väzeň však mal šťastie. Vytiahol naozaj pikové eso dvakrát za sebou. Stal sa zázrak? – Nie. Nevedel o ľudomilovi, ktorý zámerne poslal do väznice balíček kariet so samými pikovými esami, čím „zázračne“ ovplyvnil výsledok lotérie. Zásah „zvonku“ ručil 100%-nú pravdepodobnosť.

Podobne sa Boh v živote ľudí angažuje dodnes. Všetci máme svoju hranicu viery v zázrakoch. Pohybuje sa podľa toho, ako osobne veríme, že Boh je do našich životných príbehov zainteresovaný. Každú nevysvetliteľnú udalosť môžeme pochopiť za predpokladu, že zasahuje Záchranca, ktorý je mimo nás. Duchovný svet verí, že Boh má moc zasahovať v môj aj tvoj prospech. S Bohom aj málo pravdepodobná udalosť sa mení na možnosť.

Je zázrak Veľkonočnej nedele už zrozumiteľnejší? ■

ŠTEFAN MARKUŠ
(Cirkev bratská
Bratislava-Cukrová)

STĽPČEK:

ZASTUPITELSKÁ
DEMOKRACIA

„Zastupiteľská demokracia“ je taká, že príslušný orgán má pozostávať zo „zástupcov“ všetkých častí spoločnosti.

Avšak v našej spoločnosti prevláda presvedčenie, že v každom orgáne majú zvolení „zástupcovia“ zastávať záujem tej časti spoločnosti, ktorá ich zvolila. A to je chyba. Tejto chyby sa dopúšťajú i kandidáti do správnych orgánov najvyššej úrovne. Bolo to zreteľne vidieť pri posledných voľbách do Európskeho i nášho parlamentu. Tí prví išli do Bruselu presadzovať záujmy Slovenska a tí slovenskí záujmy svoje (prikryté záujmami svojich voličov).

Že takéto chápanie „zastupiteľskej demokracie“ je chybné, vidieť z nasledovnej úvahy:

Predpokladajme, že pri hlasovaní o nejakom probléme sú záujmy rôznych častí rôzne a že všetci (alebo takmer všetci) poslanci (zástupcovia) presadzujú záujmy skupín, ktoré ich zvolili. Je zrejmé, že v takom prípade zástupcovia najmenších častí nikdy nemôžu uspieť. Boli by tam „do počtu“. Boli by tam zbytoční. Uspieť by mohli iba tí, ktorí majú najviac členov v tom orgáne.

Úspešné dosahovanie záujmov celej spoločnosti (teda všetkých častí) by sa dalo dosiahnuť, keby všetci vládni poslanci presadzovali záujem celej spoločnosti. V takom prípade by príslušnosť zástupcov „malých častí“ k riadiacemu orgánu nebola zbytočná, bola by zrejmá a zmysluplná.

Napriek tomu, že si myslím, že predložená úvaha je elementárna, nepočul som o voľbách, pri ktorých by kandidáti sľubovali presadzovať a obhajovať záujmy celku. Preto je to v našom parlamente tak, ako je. ■

I. Turek

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem (Gn 1, 1)

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

Ak platí prvá veta Biblie, potom s istotou môžeme vedieť, že čo Bohom začalo, Bohom aj skončí. Ako to začalo? *Boh videl, že všetko, čo utvoril, bolo veľmi dobré* (Gn 1, 31). Začalo to dobre, ba veľmi dobre. Čo Bohom začína, dobre začína. Počiatok je preto dobrý, lebo Boh je dobrý. Len dobrý Boh môže stvoriť dobrý svet. A keď dobrý Boh stojí na počiatku všetkých vecí, potom platí, že všetko dobre začína.

Ale môžeme mať istotu, že raz to aj dobre skončí? Ľudová múdrosť hovorí: „Koniec dobrý, všetko dobré“. Je v tom vyjadrená ľudská skúsenosť, že keď aj niečo dobre začalo, neraz to zle skončilo. Preto si treba počkať na to, aký bude koniec. Ako to nakoniec dopadne. Neplatí to aj v tomto prípade? Veď už v tretej kapitole knihy Genesis sa dočítame, ako sa vinou človeka všetko pokazilo. A dnes pri pohľade na svet vidíme, že slová: *bolo to veľmi dobré*, už neplatia. Po dobrom začiatku sa celý svet stal nemocnicou. Celé Božie stvorenie je choré. Chorý je človek, chorý je vzduch aj voda. Chorá je celá príroda aj celé ľudstvo. Preto *všetko stvorenstvo... vzdychá... a trpí...* (Rim 8, 22).

Ale v tomto jedinom prípade môžeme mať už dopredu istotu, že čo dobre začalo, raz aj dobre skončí. A naozaj. Ak Biblia začína správou o stvorení neba a zeme, končí správou o stvorení nového neba a novej zeme. *Videl som nové nebo a novú zem* (Zj 2, 1), hovorí apoštol Ján na konci Biblie. Čo človek pokazil, to Boh opraví. Boh raz urobí generálnu opravu celého stvorenia. A čo človek, ktorý to všetko zavinil a sám sa pritom najviac pokazil? Čo bude s ním? *Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením* (1 Kor 5, 17).

Boh, ktorého na počiatku vidíme pri diele stvorenia, je opäť pri diele. On už dávno začal s generálnou opravou. Začal ju od človeka. Uprostred starého stvorenia činí nové stvorenie. Už mnohí sa stali novým stvorením skrze Ježiša Krista, ktorý ich svojou obeťou na kríži vykúpil zo starého života hriechu a porušenosti. A jedného dňa sa nové stvorenie – vykúpený človek stane obyvateľom nového neba a novej zeme. Áno, čo dobre začalo, raz aj dobre skončí. Lebo to začalo Bohom a Bohom to raz aj skončí. ■

TEOLOGICKÉ MÍNY V ČASE VOJNY

JURAJ INSTITORIS

Kazateľ, CB Banská Bystrica.

Noc na 24. februára zmenila nielen Ukrajinu a svetovú politiku, zatriasla aj našou vierou a teológiou. Kde je pevný bod, ktorého sa chytíme? Zdá sa, akoby kresťanstvo, ktoré sme žili v pohodlí mieru, zrazu nestačí dávať odpovede na novú situáciu.

Keď sa pozrieme na bohoslužby a osobné stíšenia pred 24. februárom, môžeme si všimnúť selektívnosť. Cielene sme hľadali pozitívne časti Biblie. Sústredili sme sa takmer výhradne na nádej, milosť či odpustenie. Samozrejme, tie tvoria jadro evanjelia a počas vojny nemáme prejsť do druhého extrému. Problém je, že tieto časti nedávajú odpovede na to, čo sa deje. Keď sa spoliehame len na ne, môžu nás dokonca pomýliť. Pri doterajšom prístupe sa drvivá časť Starej zmluvy stala zbytočnou, ale platí to aj o Novej. Až keď sa odhodláme čítať a rozumieť Písmu v celej jeho šírke, pochopíme, aká je teraz naša úloha a ľahšie sa vyrovnáme so zdanlivo bezhraničným zlom.

Skúsím pomenovať tri teologické míny, ktoré sú výsledkom doterajšieho zjednodušovania a na záver načrtnem cestu von.

Zbožný pštros

Jeden zo súčasných názorov je, že cirkev s touto vojnou nič nemá. Je to politická záležitosť, a preto nech si ňou cirkev nešpiní ruky. Veď svet je stratený, nielen Rusko, ale ani Ukrajina nie je Božím kráľovstvom, tak čo... Ježiš predsa odkazuje, že Jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta (Jn 18, 36). Namiesto riešenia vojny sa máme sústrediť na Druhý príchod, či vytrhnutie a nepliesť sa do Božích záležitostí. Ale – je to tak?

V prvom rade ignoruje samotnú príčinu vojny. Je pravda, že neexistuje štát, ktorý by sám bol Božím kráľovstvom a zjednocovať politiku s duchovným kráľovstvom je nebezpečná utópia. Lenže práve túto kombináciu pozorujeme za Ruskou agresiou. Ide o bohorovnú spupnosť, keď sa jeden štát násilím snaží vnútiť inému svoje filozofické a pseudo-duchovné videnie sveta. Ak nám záleží na odlišovaní nebeskej a pozemskej reality, v prvom rade sa musíme pričiniť o to, aby tento rozdiel pochopil agresor a jeho podporovatelia.

V druhom rade je podstatný charakter očakávania. Nová zmluva obsahuje apokalyptické scenáre, ktoré opisujú, čo sa už stalo (dobytie Jeruzalema či pád Ríma), a tiež v symbolických obrazoch opisujú nastolenie „nového neba a novej zeme“. Túto novú realitu máme očakávať. Fatálna chyba však nastane, ak očakávame pasívne. To by sa rovnalo postave muža v eschatologickom podobení,

ktorý zakopal svoj talent, len aby niečo nepokazil. Takéto očakávanie ide proti Duchu evanjelia a dá sa oprávnenne vnímať ako zrada a neuposlušnosť Ježišovho volania.

Obraz cirkvi, ktorá je nezúčastnená, stojí nad vecou a len očakáva koniec, je nebiblický a nevyhnutne ju mení na do seba uzavretú sektu.

Cirkev má však konať aktívne v konkrétnom čase a priestore – presne, ako to robila jej hlava, Ježiš Kristus, pravý Boh a pravý človek. V Ježišovi nám Boh dokázal, že sa na naše problémy a zlyhania nepozera z nadhľadu, ale zblízka. Ježiš konkrétnych ľudí učil, uzdravoval, napomínal, či oslobodzoval. Cirkev ako Kristovo telo existuje len vtedy, keď koná konkrétne a reprezentuje kúsok z Božieho kráľovstva v čase a priestore. Boh eliminoval problém zla tak, že poslal svojho jednorodeného a milovaného Syna a obetoval ho za nás. V tejto situácii máme konať podobne a činmi obetavej lásky prekonávať rozmáhajúce sa násilie a nepravosť.

Cirkev nemôže zostať neutrálna

Táto vojna má agresora a obeť. Aby mala existencia cirkvi elementárny zmysel, musí vedieť rozlišovať dobré od zlého, pravdu od lži. Ak to nevie a nerobí, je zbytočná. V tomto prípade sa preto musí postaviť na obranu trpiacich. Ľahostajne predhadzovať vlkovi ovcu by bolo zapretím Krista, ktorý sa zaujíma o tých najmenších.

Pasívne ustupovať zlu prináša riešenie jedine vtedy, ak za riešenie považujeme vlastné sebazničenie. Zlo je z definície nenásytné, samo od seba sa nezaťahuje. Pre prežitie ľudstva je nutné ho obmedziť, pri tejto škále je nutné to urobiť aj politicky a vojensky. Nie je to spôsob nastolenia Božieho kráľovstva, ale snaha zachovať slobodu a život na zemi. V praktickej pomoci Ukrajine preto nenahrádzame Krista, ale naplňame Jeho príkaz o pomoci blížnemu.

Svätí, nie sväťuškári

Cirkev má svoju kultúru, ktorá je niekedy užitočná a inokedy na príťaž. Jednou z čŕt kresťanskej kultúry je útlacitosť či sväťuškárstvo. Chceme byť milí a jemní ku každému a za každú cenu. Dá sa však násilného lupiča privítať s keksíkom a čajom? Aby sme vedeli reagovať, pripomeňme si, že cirkev je svätá, nie sväťuškárska.

Jedna pomôcka ako obnoviť túto našu identitu je vrátiť sa k Žalmom. Pri ich čítaní sme mali tendenciu vyberať si tie oslavné a pokojné. Zbehlí čitateľa si určite všimli, že takých nie je veľa. Väčšina sa venuje prenasledovaniu či krvilačnosti nepriateľa. Hoci sme sa týmito témam vyhýbali, dnes vidíme, že nie Písmo bolo zastarané, ale naša teológia je naivná. Zlo si vyžaduje poctivú a celistvú odpoveď. Len cirkev, ktorá hľadá, môže byť svätá. Žalmisti z plných pľúc kričali na Boha, aby ho upozornili na krivdy a zlo, ktoré sa diali. My sa k ich volaniu potrebujeme pripojiť a ich túžbu po spravodlivosti si nanovo osvojiť. Neznamená to, že máme čítať a modliť sa Žalmy bez Krista. Veď Žalmy sú nakoniec o Ňom. No prestaňme byť precitlivení a prijímame všetky Žalmy, rovnako tie drsné ako tie pokojné – náš život si vyžaduje oboje.

Nejde však len o Žalmy, ale o celú našu reč. Hoci nebojujeme na fronte, stojíme uprostred vojny informačnej. Tu sa tiež strieľa ostrými. Čo s tým? Nemôžeme sa znížiť na úroveň nepriateľa a bojovať klamstvami a násilím. Potrebujeme nájsť odpoveď na tento spôsob boja. Všimnime si, že hoaxy šíria nielen (dez)informácie, ale najmä emócie. Ak budeme len rozprávať o tom, že 2+2 nie je 5, budeme ťahať za kratší koniec. Kým vyvrátime jednu lož, objavia sa tri ďalšie. Pri vojne informácii a obrane pravdy (do tej miery, v akej ju poznáme), musíme osloviť celého človeka.

Pracujeme preto s emóciami rovnako ako s informáciami. Kedy, ak nie teraz, máme vyjadriť spravodlivý hnev? Duchovný aj telesný nepriateľ potrebuje vnímať, že viac ako na našom svätuškárskom zjave nám záleží na pravde a spravodlivosti. Ježiš vedel emóciu vyjadriť tak jednoznačne, že chrámových vetešnikov vyplieskal bičom.

Nepoužívajme len suché argumenty, ale aj dôvtip. Keď Pavla súdili v Jeruzaleme, pochopil, že s racionálnymi argumentami nepochodí (Skutky 23). Preto úmyselne nadhodil, že ho súdia pre vzkriesenie. Touto emotívnou témou poštval proti sebe saducejov a farizejov, čo následne Pán Boh použil, aby dostal Pavla z ich rúk. Zlo je zákerné, ale aj hlúpe. Využime jeho slabé miesta.

Ružový Kristus

Tretia mína vychádza z pohľadu, že Boh je láska, ktorá všetkých rovnako a bezhranične miluje. Ježiš explicitne vyzval k láske voči nepriateľom. Máme teda milovať Putina a jeho pomocníkov?

Je pravda, že Kristova náruč je milostivá a až nekonečne odpúšťajúca. Nejde o to, že by Boh nedokázal odpustiť Putinovi. Problém je, že na odpustenie a nápravu treba dvoch. Nestačí Božia veľkorysosť. Potrebujeme vnímať nekonečnú priepasť medzi tým, či Boh *môže odpustiť* a či *odpustil*. Viera v ružového Krista túto priepasť nevníma a chýba jej tak zmysel pre realitu a spravodlivosť. A to je nebezpečné. Takáto viera totiž stavia veci

naopak. V najhoršom prípade viac ako obete, ľutuje vinníkov a namiesto pomoci obetiam je ochotná prvoplánovo „milovať“ agresora.

Poučky, ktoré aplikujeme pri malých konfliktoch v rodine či na pracovisku, nemôžeme aplikovať do kozmických rozmerov. Máme dočinenia so zlom historických rozmerov. Možno si pomôžeme a pochopíme pri pohľade na biblické postavy a pasáže, ktoré sme si veľmi nevšímali. Jednou z nich je Herodes Veľký, ktorý urobil utečenca zo samého Božieho Syna a nezdráhal sa pre svoju moc vraždiť nevinné deti (Mt 2). O Božom súcite voči Herodesovi, však nečítame nič. Čítame len o súcite s matkami, ktoré prišli o svoje deti. Ešte jasnejšie to vidíme pri jeho vnukovi. Herodes Agrippa I. vystupuje v Skutkoch v 12. kapitole, kde popraví apoštola Jakuba a väzní Petra. No v závere ho zasiahne „Pánov anjel“ a on skoná „rozožratý červami“.

Keď sa modlíme za pokánie, za zmenu myslenia u Putina, napadá mi len jedna postava, kde sa to podarilo – kráľ Nebukadnecar. Z hladiska sadizmu a bezbožnosti si títo dvaja môžu podať zakrvavené ruky. Ten staroveký našiel milosť, ale nebolo to lacné ani jednoduché. Pravdu o sebe spoznal až potom, čo sa zbláznil a žil a pásol sa doslova ako dobytok (Dan 4).

Všetky tieto príklady dokazujú, že nie je možné oddeliť láskavú a milosrdnú Božiu tvár od Jeho spravodlivosti. Boh Starej a Novej zmluvy je ten istý. Ak sa modlíme za vnútornú zmenu u Putina, pamätajme pritom na to, čo Kristov kríž robí a čo nerobí. Ježišova obeť nás oslobodzuje od Božieho hnevu, ale nie od následkov našich činov tu na zemi. Tie musíme niesť, aj keď nám Boh odpustí.

Ježiš Kristus – milostivý Baránok, spravodlivý Sudca

Pre bezpečnú cestu von z minového poľa potrebujeme v plnosti spoznať, kým Kristus je a čo priniesol. – Priniesol plnú spravodlivosť a prinesie ju znova. Spravodlivosť vykonaná prekliatím a ukrižovaním prvýkrát padla na Neho, aby sme dostali šancu na nový život. Keď sa naplní čas, Božia spravodlivosť príde opäť, ale inak. Tí, čo žijú v Kristovi, budú uznaní za spravodlivých. Budú sa tešiť z nového, plného, požehnaného, večného života. Tí, čo sa vzpierajú Božím pravidlám, budú čeliť tomu, pred čím teraz úspešne utekajú – spravodlivosti.

Dnes žijeme v čase milosti, máme príležitosť zachrániť sa, pridať sa na Božiu stranu. No je to zároveň bolestivé obdobie, lebo spravodlivosť ešte nenastala. Preto sa modlíme, *Nech príde Tvoje kráľovstvo ... ako v nebi tak i na zemi!* Tak prosíme o Božiu pomoc na zemi, aby k nám aspoň čiastočne prenikala Jeho milosť a spravodlivosť. Len vďaka tomu svet ešte drží pokope. Rovnako tak voláme po Jeho konečnej milosti a spravodlivosti na novej zemi. Až tam budú uzdravené a napravené všetky hrôzy vojny. ■

Obetné miesto pri rieke

LETÁKOVÁ MISIA?

ONDREJ GARAJ Inžinier, elektrotechnik. V zbore Cirkvi bratskej v Leviciach slúžil ako vedúci mládeže, teraz vedie stanicu CB Kaplnka v Leviciach. Od roku 1991 pôsobí v ekumenickej kresťanskej misii. Od roku 2020 je riaditeľom euroázijského regiónu celosvetovej misijnej organizácie *Každý dom pre Krista* a jej viceprezidentom. S manželkou Vierkou majú tri deti a štyri vnúčatá. Porozprával sa s ním BOHUSLAV PIATKO. Foto: archív O. GARAJA

Ondrej, veľmi stručne – vznik OZ Ježiš pre každého (dnes Na každom záleží) a ako si sa k tomu dostal:

V roku 1991 ma oslovil vtedajší levický kazateľ L. Fazekáš, ktorý mal kontakty vo Švajčiarsku, že Švajčiari majú záujem podporovať misijnú prácu na Slovensku. Ja som bol v tých časoch vedúcim mládeže v zbore CB v Leviciach a po dlhších úvahách, modlení a zoznamovaní sa s projektom som sa do toho pustil. Podstata myšlienky evanjelizácie spočívala v evanjelizácii prostredníctvom literatúry. Keďže sme chceli ekumenickú organizáciu, tak sme vznikajúcu slovenskú odnož nazvali *Ježiš pre každého*. Zo začiatku sme spolupracovali len so Švajčiarmi a neskôr Švajčiari nám otvorili dvere do celosvetovej organizácie letákových misií Every Home for Christ – *Každý dom pre Krista*. Potom, po rokoch, konkrétne až v roku 2007, ma táto organizácia požiadala, keďže

hovorím aj po rusky, o pomoc pri novom rozbehu takejto práce na Ukrajine.

Prepáč, musíme prerušiť na chvíľu rozhovor. Práve mi volajú z Ukrajiny, jednému z našich misijných kolegov emigruje manželka s deťmi a my sme im sľúbili zabezpečiť ubytovanie v Leviciach.

(Asi po piatich minútach sa Ondrej ozval znovu...)

Tak, už som tu... prenajal som im byt, tak som to musel ešte trochu organizačne dotiahnuť.

To je v poriadku... neskôr sa k Ukrajine môžeme vrátiť.

... takže sme sa stali súčasťou tejto svetovej organizácie, ktorá pôsobí najmä formou letákovvej misie. Táto misia však nie je organizovaná tak, že by mala centrálné riadenie, ale tak, že jednotlivé národné misie pôsobiace vo vyše sto krajinách slúžia

úplne samostatne podľa svojich potrieb. Spojení sú prostredníctvom spoločnej vízie a hodnôt. Organizačne sme rozdelení do akýchsi piatich kontinentálnych oddelení pôsobiacich na piatich kontinentoch.

Pokiaľ viem, predvlani ťa vymenovali do, povedal by som, veľmi vysokej funkcie v štruktúrach tejto misijnej organizácie?

My Slováci patríme do euroázijskej kontinentálnej skupiny, ktorej som sa stal aj riaditeľom, z čoho vyplýva, že som zároveň jeden z piatich viceprezidentov tejto celosvetovej misijnej organizácie Every Home for Christ. Ja to pokorne prežívam ako veľkú milosť a poverenie od Boha, že chlapcovi, pôvodom z veľmi jednoduchých pomerov z obce Kalná pri Leviciach, dal milosť môcť slúžiť ku koncu pracovného života na takomto vrcholovom poste veľkej svetovej misijnej organizácie.

V ktorých štátoch pôsobíte v rámci Európy a Ázie?

Vymenovať všetkých by bolo dlhé. Máme viacero veľkých projektov rozbehnutých v Rusku, ďalej v Kazachstane, Uzbekistane a ďalších stredoázijských štátoch, kaukazské štáty Arménsko,

Celkom ma zaujal názov – *Letáková misia*. Zrejme teda nejde o misiu, ako ju chápeme tradične, teda osobné pôsobenie misionárov v komunitách.

Priblíž, ako to funguje v praxi a ako je účinná?

Dotknime sa tej publikačnej činnosti. Ide iba o preklady nejakej centrálnej odporúčanej literatúry, alebo podporujete vznik a šírenie autorskej (národnej) tvorby?

Predovšetkým podporujeme národných autorov. Nazývame to

Budhistický chram na Sibíri

Gruzínsko, kompletný Balkán, všetky štáty okolo Slovenska a aj v mnohých západoeurópskych krajinách – Taliansko, Švajčiarsko, Španielsko atď.

Nemusíme vymenúvať všetky. Ale spomenul si Rusko... Ako sa tam darí?

Tam funguje niekoľko naozaj veľkých projektov. Spomeniem aspoň asi najvýznamnejší, ktorý pôsobí pod názvom: *Tí, čo prehrali, sa môžu stať víťazmi* (Пролгравшие могут стать победителями). Je to projekt zameraný na podporu bývalých alkoholikov a narkomanov, ktorí sa obrátili k Ježišovi Kristovi oslobodili od svojich závislostí. Týchto kresťanov podporujeme a pôsobia ako evanjelisti – misionári zväčša na Sibíri. Sú ich desiatky.

Misia sa nevolá letáková misia, ale *Každý dom pre Krista* (Every Home for Christ). Aj my na Slovensku máme iné meno, *Na každom záleží* alebo zahraničná práca funguje pod združením *Do posledných končín*. Je pravda, že používame najmä, ale nielen, letáky. Letáková časť misie má dve dimenzie: Jedna je vydávanie a distribúcia kresťanskej literatúry, ktorej cieľom je informovať verejnosť o evanjelikálnom ponímaní Svätého písma, Ježiša Krista a spasenia. A druhá je – apologeticky a osobne pomáhať ľuďom tak, že sa vzbudzuje záujem o zvest evanjelia. V ostatných piatich rokoch sa vo veľkej miere táto činnosť presúva do internetového priestoru. Takže už pomaly prestáva platiť – Letáková misia, lebo sme už skôr Internetová misia.

„lokálna kontextualizácia evanjelia“. Na každom kontinente, v každom štáte, v každej skupine je potrebné evanjelium kontextualizovať. Čiže – primárne podporujeme národnú autentickejšť šírenia evanjelia, teda domácich autorov. Samozrejme, niečo aj prekladáme, ale dôraz je určite na národných autoroch a kultúrach.

A keď v tom národnom vznikne niečo, čo by stálo za to rozšíriť aj do ďalších kultúr...?

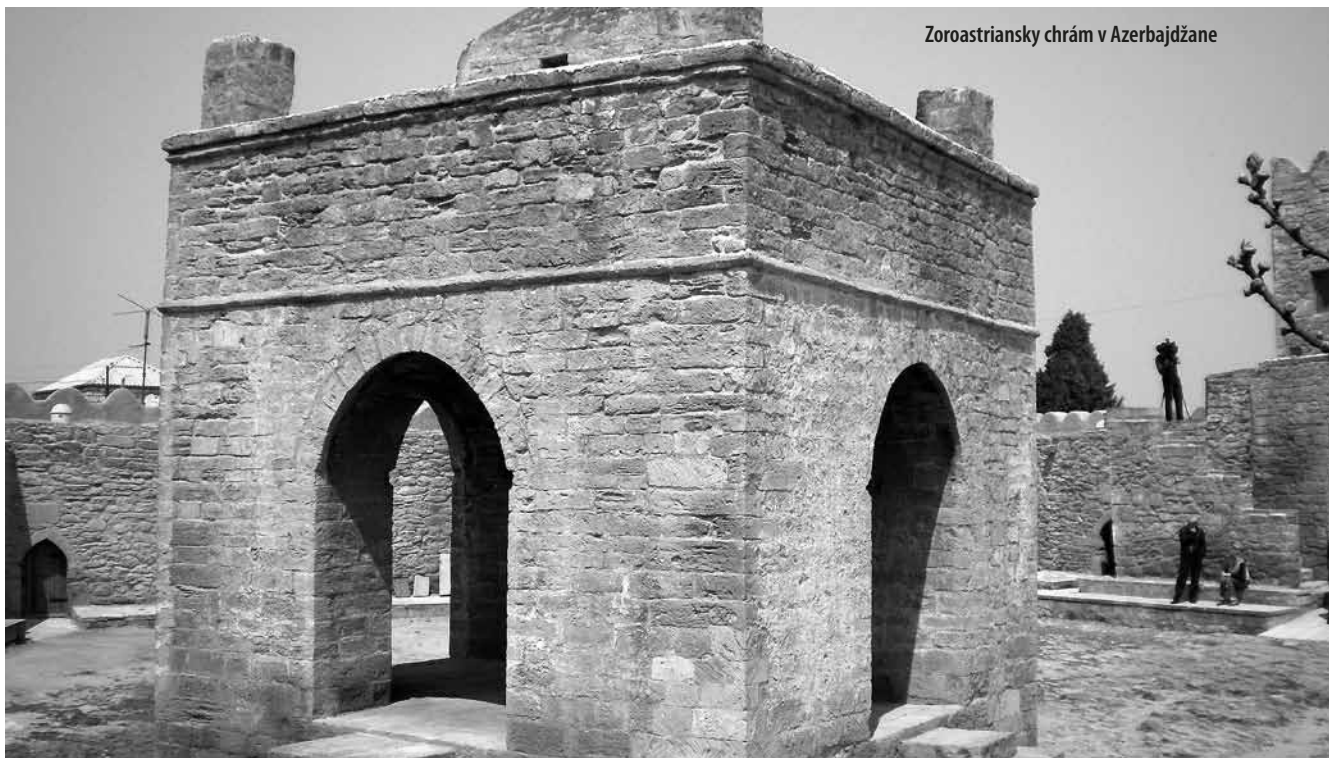
Samozrejme. To sa deje: práve sa prekladá kniha Daniela Pastirčáka *Labyrintom Biblie* do češtiny a my sme už dávnejšie preložili knihu *Kresťanská misia na prelome tisícročí* od nemeckého autora Hansa Ulricha Reiflera. V iných kultúrach sa publikujú úplne iné texty: pre nás je

zaujímavý príklad zo stredoázijských republík (Kazachstan, Turkenistan, Uzbekistan), kde sa publikujú evanjelizačné texty z Koránu: pasáže, kde sa spomína Pán Ježiš Kristus sú použité na evanjelizačné texty, čím sa znižuje konfliktnosť evanjelizácie.

verejnosť. Menšie zbory či skupiny nemajú vybavenie a kondíciu na tlač či iné médiá. Preto pomáhame im a každému, kto je presvedčený, že evanjelium je potrebné aj verejne zdieľať.

Meradlom účinnosti sú reakcie verejnosti – ľudí na našu službu.

me do schránok náš časopis, kde informujeme inzerátom o existencii zboru Cirkvi bratskej v Nitre. Takto dostávame zbor do povedomia širšej verejnosti. To je informačná časť časopisu. A zároveň jeho obsahom sa snažíme osloviť a povzbudiť na ceste

Zoroastriansky chrám v Azerbajdžane

A ukázalo sa, že v moslimskom svete sa efektívne na pripomenutie existencie Ježiša Krista dajú využiť práve aj texty z Koránu. Napríklad sme evanjelizačné texty z Koránu tlačili na papierové poháre na vodu, ktoré sú pri verejných studniach, kam chodia ľudia čerpať a piť vodu.

Podstatnou črtou klasickej misie je osobný kontakt a pôsobenie v určitej komunite. A tam je priamo viditeľná účinnosť – či oslovila/neoslovila ľudí. Akú vy máte spätnú väzbu? Podľa čoho hodnotíte účinnosť svojej misie?

Naše poslanie je pomáhať kresťanom a cirkvám, ktoré cítia zodpovednosť za zdieľanie evanjelia. A my pomáhame niektorými špecifickými spôsobmi evanjelium šíriť – vystavovať jeho pôsobeniu

Časť z reakcií sa dá zmerať napr. objednávkou ďalšej literatúry, diskusia na facebooku, lajky, prezretie videí, vypočutie podcastov, počty podporovateľov atď. Ďalšia dôležitá časť je priamo nemerateľná: verejná mienka o evanjelikálnom kresťanstve, vzrast empatie voči evanjeliu a iné. Tieto veličiny vyhodnocujeme, na základe nich korigujeme svoju prácu – to vidno na našich dejinách zmeny: ako sme menili rôzne typy letákov a literatúry ba dokonca aj názov združenia.

Čiže, ak tomu dobre rozumiem – spätnú väzbu majú aj jednotlivé kresťanské komunity, ktoré využívajú vaše služby?

Zjednodušene povedané – áno. Máme širší dosah ako, povedzme, zbory. Napríklad, teraz rozdáva-

viery hľadajúcich ľudí mimo zborového spoločenstva.

Vráťme sa k tebe. Si v tejto vysokej funkcii iba (no, iba?) organizačný manažér, alebo tvoja činnosť spočíva aj v niečom inom?

Tak to je otázka naozaj na telo. Som viac manažér medzinárodnej kresťanskej osvetovej neziskovej organizácie, alebo aj konkrétny človek, ktorý žije v mikrovzťahoch? Čo som viac? Primárne som zodpovedný za činnosť organizácie v tomto euroázijskom priestore. Som priamy nadriadený štyrom oblasťným riaditeľom, ktorí sa zase starajú a sú zodpovední za činnosť v širších regiónoch Európy a Ázie a ďalším. Zodpovedám za ekonomiku aj pred štátom, platíme dane, zamestnávame. Máme

rôznych darcov a našou povinnosťou je informovať ich, ako sme od nich darované peniaze využili. Zároveň dbať na to, aby táto práca nebola samoučelná – obrazne povedané: aby to neboli len reklamné materiály, ktoré končia bez prečítania v smetných košoch. Toto je naozaj skôr manažérska činnosť, ktorá zaberá väčšinu času. Ale k tomu patrí aj vzájomné duchovné sprevádzanie spolupracovníkov, s ktorými nie sme len spolupracovníci ale aj osobní priatelia.

Existuje nejaká všeobecná metodika pre vašu činnosť, alebo to nechávate na národné komunity, aby si ony volili spôsob činnosti podľa danosti regiónov?

Spravidla sú to originálne, autentické z danej kultúry vychádzajúce projekty, kde miestni vedia, ako najlepšie a najúčinnnejšie osloviť ľudí. Veľmi originálny spôsob vymysleli v Rusku, kde rozdeľujú pred Veľkou nocou ľuďom tisíce kuriatok...

Normálnych živých kuriatok...?

Áno – tisíce živých kuriatok. Teraz, počas vojny, sa to nebude dať realizovať, ale roky predtým to bol veľmi účinný spôsob oslovenia – kuriatko ako symbol nového života a lásky spolu s evanjelizačným posolstvom. To si my na Slovensku nevieme ani predstaviť. Tento spôsob zakladania domácich biblických skupín z oslovených ľudí sa osvedčil najmä v chudobných oblastiach Ruska.

Poznáš ťa ako človeka priameho kontaktu. Uspokojuje teba osobne takáto práca?

Každá práca má aj svoje tienisté ťažšie stránky. Pre mňa, najmä cestovanie a veľa premárneného času čakáním na letiskách, keď už som unavený z cestovania, zmeny času, ale aj z rozhovorov. Človek si musí porátať a zväziť všetky za proti. Každý vedúci, čím je vo vyššej funkcii, sa musí niečoho vzdať, aby mohol robiť

niečo iné. Napríklad, v takomto type práce si musí uvedomiť, že príde o časť priameho kontaktu s ľuďmi. Stratu osobného kon-

budhistami, hinduistami, navštívil som ich chrámy, bol som na miestach primitívneho šamanizmu, kde sa obetujú zvieratá. To

taktu, ktorá vyplýva z funkcie je u mňa kompenzovaná službou doma v Leviciach, kde žijem v intenzívnom kontakte s mnohými ľuďmi, najmä v našej levickej Kaplnke CB ale aj mimo.

Sú v moslimských krajinách vôbec ochotní komunikovať s kresťanstvom?

Misia nakoniec nie je naším dielom: To Svätý Duch otvára srdcia a ich pripravuje na vieru. A Duch veje aj tam, kde nečakáme. V moslimskom svete obzvlášť. Vidíme to najmä v krajinách, kde sú kresťania utlácaní. Všade Boh otvára srdcia ľuďom, ktorí sú ochotní odovzdávať a prijímať vieru v Ježiša, aj keď je to nebezpečné.

Chodíš do Ázie. Stretávaš sa s rôznymi kultúrami, aj náboženskými. Čo na teba najviac zapôsobil?

Presnejšie chodieval som. – Áno, stretnutia s inými náboženstvami sú naozaj nezabudnuteľné. Stretol som sa s konfuciánmi,

a mnohé iné sú skutočne nezabudnuteľné zážitky. Azda najväčší dojem na mňa urobila pohostinnosť a zdvorilosť moslimov v strednej Ázii.

Sú tieto náboženské kultúry pre nás aj niečím inšpirujúce?

Je pozoruhodné sledovať priamo prelínanie týchto kultúr. Neexistuje vlastne nič izolované. V tom či onom sa všade nájdu určité prvky vzájomného ovplyvňovania. Pre mňa bolo veľmi zaujímavé vidieť prípady obrátenia ženatého moslimského muža s viacerými manželkami ku Kristovi v krajinách, kde existuje mnohoženstvo. Čo má spraviť? Keby mu v cirkvi povedali, že jednu si necháš a ostatné vyhodíš... ako by tie ostatné odhnané skončili? Na ulici ako prostitútky? To sú situácie, keď aj v kresťanských novozaložených zboroch a misijnej práci musíme uznať realitu života a teda aj mnohoženstvo... Ďalšia vec pre nás nepredstaviteľná – v mos-

limskom svete vznikne väčšia komunita – občas aj celá dedina sa obráti, ktorá ako kostol využíva svoju obecnú mešitu. Musím povedať, že v mešite zvláštne vyznievajú piesne Taizé... Takýchto paradoxov je podstatne viac – ale to je realita života. A kresťanské bohoslužby v mešite patria medzi tie menšie.

Počas rozhovoru sa ti hlásili nejakí utečenci...

Pomáhame ako sa dá a koľko je v našich silách. Ako som spomínal, prenajali sme nejaké bývanie, robíme zbierky, pomáhame s materiálom, v kaviarni Kontakt zriaďujeme nocľaháreň...

Spomínal si, že tvoja prvá zahraničná misijná práca bola na Ukrajine a neskôr Rusko. Dnes je na Ukrajine vojna. Ako to cítiš? Zostali ste s takými ľuďmi v kontakte?

Komunikujeme s nimi takmer každý deň. Vidím tam strašne

rozporuplné veci. Treba povedať, že aj mnohí kresťania v Rusku vkladali nádej do Putina, ako autoritárskeho, ale osvieteného vládcu. A mnohí zostali v šoku z terajšieho vývoja. Mnohým sa otvárajú oči, a znovu treba povedať, že nie každému rovnako a nie v rovnakom čase, ale otvárajú sa. Mnohí činia pokánenie za činy súčasného vedenia Ruska. Mnohí však nevedia ani pochopiť, čo je západ a západná kultúra. Ja to prirovnávam k životu v zoologickej záhrade a životu v džungli. V zoo sa naješ, máš ochranu, bezpečie, ale si v ohraďde. A mnohým to stačí, sú spokojní. Netúžia po džungli, kde by si museli sami hľadať obživu, kde ich všetko a každý ohrozuje. Nepotrebujú a ani neuvažujú o tom, čo je to žiť síce ťažko, ale slobodne. U ďalších sa zasa odohráva veľký vnútorný zápas, aby sa s tým, čo sa deje, vyrovnali. Aj na Ukrajine kresťania prežívajú ťažké dilemy – zobrať do rúk

zbraň? Bojovať s následkom prípadného usmrtenia. Volajú mi, čo majú robiť. A otázka je – čo mám ja robiť? Mám ich podporiť v ozbrojovaní, v strieľaní...?! Alebo im mám povedať – nedotýkaj sa zbraní a ujdí...? Kde sú hranice etiky vojny, zabíjania? Čo ospravedlní etika obrany? To je – bola v súčasnosti kľúčová téma v kresťanských komunitách na Ukrajine. Ako prežiť? Bojovať? Ujsť?

Vojna ľudí postavila do (pre nás) nepredstaviteľných situácií. Naša misia sa zrazu zmenila na pomoc pri prežití...

Keď sa dnes (v čase rozhovoru, už je vojna dva týždne) pozrám na vývoj situácie v Rusku, kde sa ukazuje, že protestantské kresťanstvo bude čoskoro znova v neslobode na dlhé roky, tak skončia všetky naše verejné projekty a ostane len zvestovanie od srdca k srdcu. Ukrajinci zas na ruinách začnú budovať niečo úplne nové. ■

Vierka a Ondrej Garajovci

VYHLÁSENIE RADY CIRKVI BRATSKEJ k napadnutiu Ukrajiny

Stalo sa to, o čom sme dúfali, že sa už nikdy nestane. Svet sa ocitol na pokraji ďalšej svetovej vojny. Čelíme zlu, ktoré má totálne nároky a trúfa si premeniť svet podľa svojej zlovoľnej predstavy. To zlo má démonickú podobu. Opakuje sa, čo sa v dejinách udialo už mnohokrát. Človek opojený víziou absolútnej moci, sa rozhodol zahrať sa na Boha. Koniec takej spupnosti je vždy tragický, ten, kto sa takto povýšil nad dobro a zlo, padne, no môže pri tom zničiť veľkú časť nášho sveta.

Svet, v ktorom žijeme, si bude musieť tvárou tvár hrozbám z Kremľa statočne obhájiť svoju slobodu. Prezident Putin vystavil obyvateľov Ukrajiny totálnej vojne so všetkými utrpeniami, ktoré s ňou súvisia.

V tejto tragickej chvíli povzbudzujeme všetkých ľudí dobrej vôle, celú občiansku spoločnosť, aby sme sa plne solidarizovali s obyvateľmi Ukrajiny. Ich rany sú aj našimi ranami, ich ohrozenie naším ohrozením, ich sloboda je našou slobodou. Modlíme sa za ukrajinskú vládu, aby bola múdra, statočná a rozhodná. Modlíme sa za občanov Ukrajiny.

Chceme vyzvať všetkých ľudí dobrej vôle, aby mobilizovali svoje sily a zdroje a pripravovali miesta prijatia pre našich trpiacich spoločobličných.

Modlíme sa za sestry a bratov v Rusku, za silu občianskej spoločnosti, aby odmietli agresiu a postavili sa za právo a spravodlivosť. Modlíme sa za cirkvi v Rusku, aby dokázala odvážne pozdvihnúť svoj hlas proti vojnovnej mašinérii.

Modlíme sa za zodpovedných svetových lídrov, aby mali dostatok rozvahy pre múdre rozhodnutia a dostatok odvahy pre rozhodné činy.

Modlíme sa za všetkých ľudí, aby sme zlu čelili so srdcom otvoreným Božej láske, ktorá vidí v každej ľudskej bytosti nekonečnú hodnotu, aby sa nášho spravodlivého hnevu nezmocnila slepá nenávisť, ktorej plamene zapálili strojcovia tejto hanebnej vojny. ■

Bratislava, 25. 2. 2022

Rada Cirkvi bratskej v Slovenskej republike

Kedže manuál pre túto humanitárnu krízu sme v cirkvi nemali, učíme sa za pochodu a postupne dávame našej pomoci aj štruktúru. Zatiaľ sme sa zhodli na tom, že efektívnym a flexibilným orgánom pre riadenie pomoci bude zriadenie nového odboru Rady CB, a to **Odboru humanitárnej pomoci**. Na webovej stránke CB máme informácie o možnosti prispievať finančne do zbierky na pomoc Ukrajinu aj zo zahraničia.

Účet VÚB: SK91 0200 0000 0000 3773 3152

Variabilný symbol VS: 192022

Správa pre prijímateľa: Pomoc Ukrajine

Ak máte v zahraničí priateľov, partnerov, známych, zbory alebo organizácie, ktoré by chceli prispieť na cirkevný účet pomoci pre Ukrajinu, poskytnite im tieto údaje:

Account name: Cirkev bratska v SR

Account number: SK91 0200 0000 0000 3773 3152

SWIFT code: SUBASKBX

Bank name: Vseobecna uverova banka (VUB)

Bank address: Mlynske nivy 1, 829 90 Bratislava

Variable symbol: 192022

Notation (optional): Ukraine 192022

ZBOROM CIRKVI BRATSKEJ

ŠTEFAN EVIN, predseda Rady Cirkvi bratskej

Drahí bratia a sestry,
prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskyj oslovuje občanov svojej krajiny a svetovú verejnosť z bunkra, nevediac, či a kedy z neho vyjde živý.

Ja sa vám prihovám z doposiaľ bezpečného Slovenska a z pohodlia svojej pracovne. Vďaka Bohu za to, že môžeme byť už tretí týždeň na strane pomáhajúcich a nie na strane utekajúcich. Nedokážem si však predstaviť, aké by to bolo tragické, keby sme žili v krajine agresora.

Prezident Zelenskyj je v bunkri pod zemou; my sme aktívni na zemi v našich zboroch a v rozmanitej pomoci. Avšak nad nami a nad všetkými stranami konfliktu je zvrchovaný Boh. Nie je ohrozený, nie je bezmocný, nie je nevšímavý. Je mocný, je blízko a prozreteľne vládne. Sedí pevne na svojom tróne a pred ním sa nemusí skrývať.

Vo svojom slove nás upozornil a pripravil na to, že kým nepríde jeho kráľovstvo v plnej moci a sláve, budú sa na svete striedať rôzne vlády a vládcovia – aj hrozni. Upozornil nás a pripravil na to, že kým sa Ježiš Kristus, večný Kráľ, neujme vlády nad všetkým a nad každým, bude jeho stvorenie trpieť od zla, ktoré má ekonomické, politické, morálne, sociálne, zdravotné aj vojnové podoby.

Zlo, ktoré pramení z odvrátenia sa od Stvoriteľa, je teraz zosobnené v ľuďoch a v ich činoch, ktoré tak bolestne dnes doliehajú na Ukrajinu. Preto prosíme Boha o milosť, aby zastavil zlo a aby zastavil zlých ľudí, ktorí toto zlo konajú. *On mení obdobia a časy, zosadzuje a ustanovuje kráľov*, hovorí prorok Daniel.

Chcem nás povzbudiť v dôvere v zvrchovaného, spravodlivého a milostivého Boha, ktorého dobré zámary nikto neprekazí. Chcem nás povzbudiť k činom viery, lásky a milosrdenstva voči našim blíznym, ktorí trpia vojnou. Ako Boží ľud, ako učeníci Ježiša Krista, spoliehajte sa na Jeho vládu a súčasne konajte v prospech pokoja, mieru a spravodlivosti.

Ďakujem všetkým, ktorí obetavo, štedro, nezištne a tvorivo organizujete, pomáhate a podporujete humanitárne úsilie. Naše povzbudenie a vďačnosť

zvlášť posielam bratom a sestrám v Michalovciach, ktorí sú v prvej línii, a hneď za nimi Hermanovce, Košice, Prešov, Vranov, Bardejov.

Ďakujeme za finančnú podporu, na ktorej sa zbory a jednotlivci podieľajú. K dnešnému dňu prišlo na cirkevný účet pomoc Ukrajine 14 000 €. Okrem toho dostávame finančnú podporu od zahraničných partnerských cirkví. Podrobnosti poskytneme na porade hospodárov. Na webovej stránke CB sú informácie o tom, ako sa dá finančne prispieť zo zahraničia, ak tam máte kontakty.

Rada Cirkvi bratskej zriaďuje *Odbor humanitarnej pomoci*, ktorý začína koordinovať zdroje a potreby. Tento odbor bude zapájať ďalšie podporné a spolupracujúce minitímy.

Osobne aj spoločne aktualizujeme a aplikujeme výzvu apoštola Pavla:

Kto dáva, nech dáva úprimne.

Kto je predstavený, nech koná horlivo.

Kto preukazuje milosrdenstvo, nech to robí s radosťou.

Náš postoj a prístup by som zhrnul do troch slov: Ver, modli sa a pracuj.

Zbory a cirkvi združené v Medzinárodnej federácii evanjelických cirkví, do ktorej patrí aj naša Cirkev bratská, vyzývajú na nedeľu 20. marca ku dňu modlitieb a pôstu. Pozývam vás, aby sme sa spojili s ostatnými na celom svete v spoločnom modlitebnom príhovore za pokoj a podporu pre všetkých, ktorí trpia. Pre tento deň modlitieb nie je stanovený konkrétny program, preto pozývame každý zbor, aby si vyhradil čas na spojenie sa v uctievaní, modlitbe a pôste.

Dôverujeme Božiemu zvrchovanému dielu na tomto svete a prihovárame sa za Ukrajinu s dôverou v Božiu lásku a milosť, aby zvíťazila nad zlom v tejto tragickej vojne. Modlime sa tiež za ľudí v Rusku, ktorí sa stavajú proti vojne; a za tých, ktorí sa dali oklamať propagandou.

Pozdvihnite ochabnuté ruky, upevňujte podlomené koléná!

Povedzte malomyselným: „Vzchopte sa, nebojte sa! Pozrite, váš Boh!“ ■ *Levice, 11. 3. 2021*

ŽALM PRE UKRAJINU (A SVET), keď sa búria národy

Keď nedávno vo Wheatone (USA) odohrali na koncerte zborovú skladbu *Chichesterské žalmy* od Leonarda Bernsteina, veľmi ma to oslovilo. Predovšetkým druhá časť, ktorá stavia vedľa seba Žalm 23 (*Hospodin je môj pastier...*) a Žalm 2 (*Prečo sa búria národy a ľudia myslia na márne veci?*), má pre svet práve teraz mimoriadne silné prorocké poslanstvo. Výber Elisabeth (ktorá je napoly Slovanka, napoly Američanka) ako sólistky, dodáva tejto interpretácii na prorockej sile.

Toto píšem 24. februára. Dnes ráno Rusi napadli Ukrajinu. Práve teraz je v našom kostole ukrajinská rodina na ceste „ktovie kam“. Ďalších dvadsať Ukrajincov bude bývať v tábore, ktorý prevádzkuje pár z nášho zboru. Prosím, modlite sa za Ukrajinu a modlite sa za múdrosť, silu a ochotu pomáhať.

Iných dvadsať Ukrajincov sa rozhodlo zostať na Ukrajine, pretože by museli opustiť svojich blízkych. Odhaduje sa, že až 4 – 5 miliónov ľudí by sa mohlo stať utečencami v dôsledku vojny. Od roku 2014 veľké množstvo Ukrajincov emigrovalo a prichádza na Slovensko. Máme úžasných rusko-ukrajinských susedov. Dvaja naši pastori na Slovensku majú manželky z Ukrajiny a rodiny, ktoré sú stále ešte na Ukrajine. Veľmi ma povzbudil postoj Slovenska k týmto ľuďom a ocenil by som, keby ste pokračovali v modlitbách.

Bernsteinov génius

Mnoho ľudí, vrátane mňa, sa domnieva, že existujú pádne dôvody myslieť si, že žalmy 1 a 2 slúžia ako úvod do žaltára (chorálový spevník) ako celku, a že knihu treba čítať tak, že uvažujeme o týchto dvoch žalmoch. To je v podstate to, čo spravil Bernstein vložением časti žalmu 2 do pozadia žalmu 23. Ale to nie je Bernsteinova genialita. Geniálne je, ako ich stavia vedľa seba textovo aj hudobne.

Vyzerá to, akoby sa, v tejto skladbe objavovali tri „postavy“. Sólistom je David, no v tomto prípade rolu Dávida spieva Elisabeth. Wheatonský ženský spevokol hrá úlohu Izraela a mužský Glee Club (hudobná skupina, ktorá sa tradične špecializuje na spievanie krátkych piesní triami alebo kvartetami) vystupuje ako národy.

Hudba je bukolická (pastierska), melodická. Sólista začína v hebrejčine „Adonai roi lo echsar“ (*Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku*). Elisabeth spieva (opakuje) počas prvých troch veršov: „Adonai roi, Adonai roi lo echsar“.

Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku.

Pasie ma na zelených pažitiach. Vodí ma popri tichých vodách.

Občerstvuje moju dušu. Vodí ma po cestách spravodlivosti pre svoje meno.

TODD PATTERSON, americký misionár, učiteľ na Katedre teológie a katechetiky UMB, starší zboru CB v B. Bystrici. (Bibl. texty podľa Roháčkovho prekladu.)

Hudba zostáva upokojujúca, melodická a teraz harmonická, keď Boží ľud (Ženský spevokol) príde zaspievať štvrtý verš. A predsa má text náznak zlovestného.

Aj keby som išiel dolinou tône a smrti, nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou, tvoj prút a tvoja palica ma potešujú

Keď Ženský zbor dokončuje štvrtý verš, Dávidov hlas opäť povstáva a opakuje „Adonai roi, Adonai roi lo echsar“, tentokrát opakované Božím ľudom: „Adonai roi lo echsar“. Ale ešte predtým, ako dokončia, hudba sa zmení. Národy to náhle prerušia a vykriknú v hebrejčine *staccato* La-ma – Prečo?

Najprv zakričia „LA“, po ktorom nasledujú úderý činel, potom „MA“ s ďalším úderom činel v rýchлом slede. Potom národy opakujú „Lama“ nasledované buchnutím bubnov. Hudba sa dramaticky zmenila. Tempo je rýchlejšie, prudšie. Nie sú to zvuky zelených pasienkov, ale zvuky bojiska a skutočne sa zdá, že národy sa ponáhľajú do boja:

„Lama ragašu, lama ragašu gojim lama ragašu“ (*Prečo sa búria, prečo sa búria, prečo sa búria národy, prečo sa búria?!*)

V tomto bode, keď spievajú prvé štyri verše 2. žalmu, sa rôzne hlasy spievané mužským speváckym zborom stávajú chaotické a ťažko rozoznateľné. Hudba ich podporuje. Je to, ako keby cieľom nebolo ani tak komunikovať význam slov, ako skôr použiť zvuky slov na vytvorenie chaosu. Myslím si, že je to skôr hádzanie farby na plátno, než opatrné nanášanie ťahov štetcom.

Prečo sa búria národy, a ľudia myslia na márne veci? Kráľovia zeme sa postavujú a kniežatá sa spolu radia proti Hospodinovi a proti jeho pomazanému a hovoria:

Roztrhajme ich zväzky a zahodíme od seba ich povrazy.

Ale ten, ktorý prebýva v nebesiach, smeje sa; Pán sa im vysmieva.

Keď mužský spevácky zbor dokončí verš 4, hudba sa zastaví a zdá sa, že ich počujem opakovať takmer šeptom bez hudby v pozadí: *vysmieva sa, vysmieva sa* v hebrejčine, aj keď si nie som úplne istý, aké slovo presne opakujú.

V tomto bode opäť prichádza ženský zbor, ktorý spieva 5. verš na pozadí mužského speváckeho zboru, ktorý pokračuje v disharmonickom chaose. Zrazu – takmer ironicky zavládne ticho a nastúpi pokoj ženského chorálu, spievajúci ako keby tam muži ani neboli, presne tak, ako to naznačuje text: *Pripravuješ predom mnou stôl pred mojimi protivníkmi; olejom mažeš bohate moju hlavu; môj pohár preteká.*

Keď ženský zbor dokončuje piaty verš, chaos mužského speváckeho zboru je zrazu umlčaný. No skôr, ako tieto hlasy úplne zoslabnú, ozve sa Dávidov hlas, sprevádzaný len harfou a takmer nepostrehnuteľnými tónmi z organu, aby s pokojnou istotou vyhlásil:

Áno, len dobré a milosť ma budú sledovať po všetkých dňoch môjho života a budem bývať v dome Hospodinovom dlhé časy.

Na záver Ženský zbor zopakuje rovnaký refrén, ktorý sa ozýval celým textom: „Adonai roi lo echsar“ (*Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku*).

Tento koncert bol v piatok 18. februára. Počas týždňov pred koncertom a nasledujúcich dní národy plánovali, konšpirovali, intrigovali a nevyjednávali. Vyhrážali sa, varovali a predpovedali. A potom, vo štvrtok 24. februára Rusko napadlo Ukrajinu.

Po celý čas, čo sa kuli pikle a intrigy, Ukrajinci, podobne ako Dávid, nasadzovali pokojnú tvár a starali sa o svoje záležitosti ako obvykle. „Neustále sme v ohrození, vždy sme boli v ohrození.“

Zdá sa mi to ako prorocká náhoda, že Elisabeth bola vybraná ako hlas Dávida. Nie je Ukrajinka, ale je Slovanka a v tom predstavení ich zastupovala ako Slovan. Elisabeth a Zelenskij sú Dávid, s národmi zúriacimi/búriacimi sa okolo nich, a toto predstavenie bolo Žalmom pre Ukrajincov, keď národy okolo nich robili intrigy, spriadali plány, kuli pikle a zúrili.

O štátnych hymnách

Myslím si, že toto predstavenie nám môže pomôcť pochopiť, ako by sa mali žalmy čítať a aplikovať do života. Svojím spôsobom fungujú ako štátna hymna.

Nedávno som videl klip o Ukrajinke, ktorá si upratuje rozbité sklo z parapety. Zdalo sa, že neďaleký výbuch rozbil okno jej obývačky. Keď odpŕatávala rozbité sklo, plakala a keď plakala, spievala ukrajinskú hymnu, ktorá sa končila slovami „Sláva Ukrajine!“ Keď hovorila tieto posledné slová, slzy už potláčala a bolo počuť, že jej smútok sa zmenil na vzdor a odvahu.

Štátne hymny nám pripomínajú, kto sme, kam patríme a čo nám patrí. „Ja som Ukrajinec! Toto je moja zem – naša zem!“ „Títo votrelci nemajú právo vziať našu zem a zabíjať našich ľudí.“ Takto národné hymny pomáhajú vnímať samých seba ako súčasť príbehu, ktorý je väčší ako my – pre ktorý sa oplatí trpieť a dokonca aj zomrieť.

Preto sa jej smútok zmenil na odvahu. Preto sa vojaci postavili do palebnej línie. Ona utrpela veľkú stratu a vojaci sú ochotní vystaviť sa veľkému riziku, pretože ich národný príbeh im pomáha vidieť samých seba ako súčasť väčšieho príbehu. Ich vlastná strata alebo riziko sa preorientujú do novej perspektívy, takže začne dávať zmysel vo väčšom obraze.

Často sa kvôli úteche obraciame na žalmy. A nepochybne žalmy pochádzajú od Boha a stretávajú sa s nami, nech sme kdekôľvek, v akomkoľvek tma-vom údolí sa nachádzame.

Ale žalm robí viac než to. Uprostred utrpenia nás preorientujú do príbehu Božieho plánu spásy. Dávajú zmysel nášmu utrpeniu tým, že ukazujú za naše temné údolie smerom k bývaniu v dome Božom. Žalmy nám pomáhajú vyrovnať sa s našimi temnými údoliami, ale tiež nám pomáhajú orientovať sa vo väčšom príbehu, takže teraz sa môžeme orientovať/navigovať našimi temnými údoliami s nádejou, že vyjdeme na jeho druhej strane a urobíme to spôsobom, ktorý slúži Bohu a jeho kráľovstvu.

Tvoja dobrota a láska ma budú prenasledovať po všetky dni môjho života a budem bývať v dome Hospodinovom naveky. ■

Z angličtiny preložila Svatava Havadejová

Koho hľadáte?

RASTISLAV BETINA: Svetlo na každý deň
Ilustračné foto: GABRIEL KOSMÁLY (str. 16 - 21)

Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval ešte pred stvorením sveta (Jn 17, 24).

Koho Otec miluje, toho obdarúva. Miluje svojho Syna, preto Ho obdarúva. Miloval Ho ešte pred stvorením sveta, vtedy, keď ešte nejstvovalo nič z toho, čo jestvuje. Čím ho teda obdaroval? Tým, čo jestvovalo i pred stvorením sveta. Obdaroval Ho svojou slávou. Sláva, ktorá patrí Otcovi, tak patrí i Synovi. Ako je Otec slávny, tak je i Syn slávny. Otec však má i ďalší dar pre svojho Syna: *...tí, ktorých si mi dal*. Aký to kontrast medzi týmito darmi! Medzi božskou slávou na jednej strane a nami na strane druhej. Veď my sme tí, o ktorých platí, že *zhrešili a nemajú Božiu slávu* (Rim 3, 22). My, hriešne ľudské bytosti sme Otcovým darom lásky Synovi.

Existuje vôbec pre to nejaké vysvetlenie? Áno, existuje, ale nehľadajme ho v sebe, ale jedine v Otcovi, v jeho láske. Dôvod, pre ktorý dal Otec Synovi svoju slávu, bola jeho láska k Synovi. Dôvod, pre ktorý dal Synovi nás, bola jeho láska k nám. Veď počúvajte, čo o tejto láske Otca k nám hovorí Syn: *...miloval si ich tak ako mňa* (Jn 17, 23b).

To, že Otec miluje Syna, je pochopiteľné. Ale to, že nás Otec miluje rovnakou láskou ako Syna, je nepochopiteľné. Syn je milovania hodný. My nie sme. Syn je hodný Otcovej lásky. My nie sme. Aká to potom musí byť láska, ktorá nehodného miluje rov-

nako ako hodného?! Ktorá odsúdenia hodného miluje rovnakou láskou ako milovania hodného?!

My nie sme milovaní preto, že sme vzácní. My sme vzácní preto, že sme milovaní. My nie sme milovaní preto, že sme krásni. My sme milovaní preto, aby sme boli krásni, čistí, bez poškvŕny a vrásky. *...miloval si ich tak ako mňa*. Koho? *Tých, ktorých si mi dal*. *Bolí tvoji*, hovorí Syn vo svojej modlitbe, *a dal si ich mne* (Jn 17, 6a). Prečo nás dal Synovi? Aby nás Syn vykúpil, očistil od všetkej neprávosti a pripravil na život vo svojej sláve.

xxx

Ježiš... sa ich opýtal: Koho hľadáte? Odpovedali mu: Ježiša Nazaretského. On im povedal: Ja som!

Aj Judáš, jeho zradca, bol s nimi. Len čo im Ježiš povedal: Ja som!, cúvli a padli na zem (Jn 18, 4 - 6).

Aj Judáš, jeho zradca, bol s nimi. Z týchto slov zaznieva zdesenie, ktoré Ježišovi učeníci prežijú pri pohľade na Judáša. Celé tri roky žili spolu s ním v tesnej blízkosti svojho Pána. Predstavovali úzky kruh ľudí, ktorý bol spojený hlbokou dôverou. Ani pri poslednej večeri ešte nič netušili. Hoci Ježiš označil svojho zradcu skyvou chleba, ešte ani vtedy Judáša z ničoho nepodozrievali. Keď mu Ježiš povedal: *Čo chceš urobiť, urob čím skôr*, mysleli si, že ho poslať nakúpiť potrebné veci na Veľkú noc. (Jn 13, 28n) Až teraz zisťujú, že jeden z nich je zradca. *Aj Judáš, jeho zradca, bol s nimi*, s tými, ktorí prišli zatknúť ich Pána. To, čo Ježiš vedel od začiatku (Jn

Príchod do Jeruzalema I

6, 71), učeníci zisťujú až v Getsemane. A tak prežijú zdesenie zo zrady jedného z nich. Ešte veľakrát sa tá zrada v cirkvi zopakuje, i keď v rôznom vydaní. Veď zrada môže mať veľa podôb a zradca veľa tvárí!

Zároveň však vidíme i zdesenie na strane Ježišových nepriateľov. Keď sa Ježiš predstavil slovami: *Ja som, oni cívli a padli na zem*. Koľkokrát zaznie toto Ježišovo seba predstavenie sa v Jánovom evanjeliu! Ego eimi (gr.), *ja som*. A my sa pýtame: Pane, kto si? On odpovedá: *Ja som svetlo sveta. Ja som chlieb života. Ja som ten dobrý pastier. Ja som cesta, pravda i život. Ja som pravý vinič*.

Ale teraz zaznie z jeho úst len samotné: *Ja som!* Meno, pod ktorým sa Boh zjavil Mojžišovi, teraz Ježiš použije pre seba. Svojim nepriateľom sa tak predstaví ako Stvoriteľ sveta a oni padnú na zem pred autoritou Toho, ktorého prišli zatknúť. Ježiš ich ani na chvíľu nenechá na pochybách o tom, kto je pánom tejto situácie. Nie je to po zuby vyzbrojený vojenský oddiel, ale On, ktorého prišli zatknúť. Prevaha je na jeho strane, nie na ich. A predsa. Tento všemocný Stvoriteľ, skrze ktorého bolo všetko stvorené a bez ktorého nepovstalo nič z toho, čo povstalo, sa dobrovoľne vydá napospas svojmu stvoreniu, svojim nepriateľom. Prečo? Aby položil svoj život i za svojich nepriateľov. Taká je jeho láska!

xxx

Znovu sa ich opýtal: Koho hľadáte? Odpovedali: Ježiša Nazaretského! Ježiš odpovedal: Povedal som vám: Ja som! Ak teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť! Aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal: Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného (Jn 18, 7 - 9).

Ježiš nečaká, kým Ho jeho zradca identifikuje. On sám tak urobí. Keď na svoju prvú otázku: *Koho hľa-*

dáte?, dostane odpoveď: *Ježiša Nazaretského!* On povie: *Ja som!* Keď sa však znovu pýta: *Koho hľadáte?*, robí to preto, aby chránil svojich učeníkov. *Ak teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť!* Zajaty má byť len ten, ktorého hľadajú. To však nie je normálne, že učeníkov nechajú odísť. Normálne je, že keď zajmú vodcu, zajmú i jeho prívržencov. Ale vojaci sú takí ochromení Ježišovým božským majestátom, že urobia len to, čo im On dovolí. A On nedovolí nič, čo by mohlo v tejto chvíli ohroziť jeho učeníkov.

Ježiš tak do poslednej chvíle chráni svojich, nie seba. On sa dobrovoľne vzdá, aby oni mohli slobodne odísť. Tu vidíme dobrého Pastiera pri čine. Je prirodzené, keď pastier obetuje ovce, aby chránil seba. Je nadprirodzené, keď pastier obetuje seba, aby chránil ovce. Práve taký je náš Pastier. Neutečie, keď idú vlci, ale kladie svoj život za ovce. Prečo? *Aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal: Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného.*

Otec zveril učeníkov do Ježišovej ochrany. Čo sú to za ľudia? Práve najbližšie udalosti ukážu, že sú to slabí, neverní, bojazliví, zlyhávajúci ľudia. Ale Ježiš slúbil, že ani jedného z nich nestratí. A čo slúbil, to i teraz plní. A nielen teraz. On radšej stratí svoj život, ako by mal stratiť čo len jednu svoju ovečku. Ale ako môžeme mať istotu, že sa tak naozaj stane? Že On naozaj nestratí ani jednu z nich?

Túto istotu nám dáva jeho slovo, jeho sľub. On to slúbil, a to nám musí stačiť. On predsa nepoloží svoj život za ovce len preto, aby raz o ne prišiel. Nepríde, ani o jednu z ich. Čo sa tu plní o učeníkoch, raz sa naplní o všetkých ovciach dobrého Pastiera. Ježiš ešte raz povie svojmu Otcovi: *Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného*. Ak sme jeho ovce, bude to platiť i o nás.

xxx

Peter, ktorý mal meč, vytasil ho, sekol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Ten sluha sa volal Malchos. Ale Ježiš povedal Petrovi: Schovaj meč do pošvy! Azda nemám vypiť kalich, ktorý mi dal Otec (Jn 18, 10 – 11).

Na scéne sa objaví Peter. Počuje, ako Ježiš hovorí vojakom: *Ak teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť!* Ježiš ako dobrý Pastier berie pod ochranu svoje ovce. Môžu slobodne odísť. Vojaci sú takí paralyzovaní Ježišovým božským majestátom, že učeníkom nebránia v odchode. Ale Peter neodíde. On nechce byť ovcou, ktorá je chránená Pastierom. On chce byť ovcou, ktorá chráni svojho Pastiera. Keď On nechráni seba, tak Ho ochráni on, Peter. Peter si tak zamieňa úlohu so svojím Pánom. Chce prebrať úlohu ochrancu, ktorá mu nepatrí. Ako keby jeho Pán potreboval jeho, Petra a nie Peter svojho Pána! Peter chce splniť svoj sľub, ktorý dal Ježišovi, keď povedal: *Aj život za teba položím (Jn 13, 37)!* Ešte nechápe, že nejde o naše sľuby, dané Ježišovi, ale o Ježišove sľuby, dané nám. Veď Ježiš tu plní svoj sľub: *Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného.* Nebude to Peter, ktorý zomrie za svojho Pána. Bude to Ježiš, ktorý zomrie i za Petra. Ako dobre!

Ako chce Peter chrániť svojho Pána? S mečom v ruke! Našťastie je lepší rybár ako vojak, lebo miesto hlavy odsekne sluhovi len ucho. Koľkokrát v dejinách už nekresťania pocítili meče Kristových stúpcov na sebe! Malchus však pocíti na sebe i lásku toho, ktorého prišiel zatknúť. Lebo Ježiš hneď uzdraví jeho ucho. (Lk 22, 51) A Petra napomenie: *Schovaj meč do pošvy! Azda nemám vypiť kalich, ktorý mi dal Otec?*

Peter berie do rúk meč, aby prelial cudziu krv. Ale Ježiš berie do rúk kalich súdu a utrpenia, aby

tak na kríži prelial svoju vlastnú krv. Meč je zbraň tohto sveta, ktorá nepatrí do arzenálu Ježišových nasledovníkov. Lebo v Božom kráľovstve sa víťazstvá vybojujú len sebaobetujúcou sa láskou. Len vďaka tomu, že Ježiš na kríži vypil kalich utrpenia za náš hriech až do dna, vybojoval víťazstvo pre všetky svoje ovce. I pre Petra, i pre nás.

xxx

Oddiel vojakov s veliteľom a sluhovia Židov chytí Ježiša, zviazali ho a odvieďli najprv k Annášovi... Veľkňaz sa vypytoval Ježiša na jeho učeníkov a na jeho učenie. Ježiš mu odpovedal: Ja som svetlu hovoril verejne. Vždy som učil v synagóge a v chráme, kde sa schádzajú všetci Židia a nič som nehovoril tajne. Prečo sa teda spytuješ mňa? Opýtaj sa tých, čo počúvali, čo som im hovoril! Oni vedia, čo som hovoril! Keď to povedal, jeden z pomocníkov, ktorý tam stál, udral Ježiša po tvári a povedal: Takto odpovedáš veľkňazovi? Ježiš mu povedal: Ak som zle povedal, vydaj svedectvo o zlom, ale ak dobre, prečo ma biješ? Potom ho Annáš zviazaného poslal k veľkňazovi Kajfášovi (Jn 18, 12, 19–24)

Na začiatku i na konci vidíme spútaného Ježiša. S putami na rukách je privedený na výsluch k Annášovi a s putami na rukách je potom odvedený na výsluch ku Kajfášovi. Ale tento zajatý a spútaný Ježiš vystupuje v celom súdnom procese ako slobodný človek. Annáš sa Ho pýta na jeho učeníkov a učenie, aby našiel nejakú zámienku obžalovať Ho. Dobré však vie, že o Ježišovi je už rozhodnuté. Židovská veľrada o Ňom tajne rozhodla, že je hoden smrti. (Jn 11, 53) Ježišova vina sa hľadá len dodatočne.

Príchod do Jeruzalema II

V židovskom súdnom procese však zohrávali najdôležitejšiu úlohu svedkovia, nie vypočúvanie obžalovaného. Ich svedectvo malo dokázať vinu či nevinu obžalovaného. Preto Ježiš hovorí: *Prečo sa teda spytuješ mňa? Opýtaj sa tých, čo počúvali, čo som im hovoril!* Ježiš si žiada predvolanie a vypočutie svedkov, aby tak súdny proces s Ním bol v súlade so zákonom. Aby sa však zároveň ukázalo, že ide o zinscenovaný proces.

Na Ježišovi vidíme, že je možné mať spútané ruky a predsa byť slobodný. Neslobodný je veľkňaz. Je spútaný nenávisťou voči Ježišovi. Nič si tak nepraje ako jeho smrť, o ktorej i sám rozhodol vo veľrade. Ale netuší, že oveľa skôr už o Ježišovi rozhodol jeho Otec. *Azda nemám vypiť kalich, ktorý mi dal Otec?*, povie Ježiš pri svojom zatknutí Petrovi. Ak je Ježiš niečím spútaný, tak jedine poslušnosťou Otcovi. Ale tým sa z neho stáva ten najslobodnejší človek na zemi. To je sloboda spútaného. Poznáme niečo z tejto slobody? O nej spievame: *Len v tvojom zajatí, môj Pane, voľný som* (KS 272). To je jeden z paradoxov života, že neposlušnosť Bohu zotročuje, ale poslušnosť oslobodzuje.

xxx

V prvý deň týždňa, včasráno, keď bola ešte tma, prišla k hrobu Mária Magdaléna a videla, že kameň je od hrobu odvalený. Bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k druhému učeníkovi, ktorého mal Ježiš rád, a povedala im: Vzali Pána z hrobu a nevieme, kam ho položili. Peter a ten druhý učeník šli k hrobu... Potom sa učenici vrátili domov. Mária však stála vonku pri hrobe a plakala. Ako tak plakala, náhla sa do hrobu a videla dvoch anjelov v bielom sedieť tam, kde predtým ležalo Ježišovo telo. Tí jej povedali: Žena, čo plačeš? Od-

povedala im: Vzali môjho Pána a neviem, kam ho položili. Keď to povedala, obrátila sa a videla tam stáť Ježiša, ale nevedela, že je to Ježiš. Ježiš sa jej opýtal: Žena, čo plačeš? Koho hľadáš? Ona sa nazdávala, že je to záhradník, a povedala mu: Pane, ak si ho ty odniesol, povedz, kam si ho položil, a ja si ho vezmem. Ježiš ju oslovil: Mária! Ona sa obrátila a povedala mu po hebrejsky: Rabbúni! čo znamená: Učiteľ! Jn 20, 1–3, 10–16

Prvé veľkonočné ráno začína pre Máriu veľkým sklamaním. Príde k Ježišovmu hrobu a ten je prázdny. Chce oplakať mŕtve telo svojho Pána a tela niet! To, čo je dnes pre nás dôvodom k veľkej radosti, je pre ňu len ďalším dôvodom k plaču. Ona má totiž pre prázdny hrob len jedno vysvetlenie: *Vzali môjho Pána z hrobu a neviem, kam ho položili*. Najskôr jej vzali živého Pána, teraz i mŕtveho. A tak jej zostanú len oči pre plač. Ale ešte nikdy nebol ľudský plač pri hrobe taký zbytočný a nezmyselný ako práve Máriin plač pri Ježišovom hrobe. Lebo je to plač pri prázdnom hrobe! V čom ona vidí sklamanie, bolesť, stratu, je v skutočnosti tým najväčším požehnaním. O chvíľu to zistí i Mária.

Vedľa nej zrazu stojí Ježiš. Ona Ho vidí, ale nespoznáva Ho. Ako by aj mohla, keď hľadá mŕtveho Ježiša?! Čo ju vytrhne zo zajatia jej myšlienok? *Ježiš ju oslovil: Mária!* Ten tichý, ale mocný hlas dobrého Pastiera, ktorý pozná svoje ovce po mene, si prerazí cestu až k jej srdcu. A to jej stačí: *Rabbúni! môj drahý Učiteľ!* A tak Mária prežije neopísateľnú radosť. Tá, ktorá celý čas opakuje: *Vzali môjho Pána...*, teraz už vie: Nie, nie je to pravda. Nikto a nič mi Ho už nemôže vziať, ani smrť, ani hrob. A rovnako nikto a nič ma už nemôže vziať môjmu Pánovi. Ako jeho smrť nemohla odlúčiť Jeho odo mňa, tak ani moja smrť ma nebude môcť odlúčiť od Neho, ktorý i moje meno vyryl na svojich dlaniach! ■

Príbehy z Getsemanskej záhrady I

Povzdych Pána Ježiša zachytený Jánom v nás vzbudzuje aspoň tri reakcie:

Prekvapenie

Som smädný, hovorí Ten, ktorý povedal: *Ak je niekto smädný, nech príde ku mne a pije. Kto verí vo mňa, ako hovorí Písmo, rieky živej vody potečú z jeho vnútra* (Jn 7, 37 – 38). A zrazu je On ten smädný. Jeho telo visí na kríži v úbohom stave, zohavené a úplne dehydratované. Vo svojej bezmocnosti otvára ústa a hovorí: *Som smädný*. No neprichádza žiaden anjel, ktorý by ho občerstvil čistým nápojom. Je vydaný napospas hrubým vojakom, z ktorých jeden – a nevieme či zo súcitu, alebo žartom – namáča špongiu, nastokne na yzopovú tyč a podáva mu ju k ústam.

A je to skôr výsmech ako súcit, alebo „surové milosrdenstvo“, ako to vyjadruje žalmista v 69. žalme – *do jedla mi pridávali jed, smäd mi uhasili octom...*

Ten, ktorý volal k sebe smädných, hriešnych, zúfalých a stratených sa zrazu nachádza v stave úplnej bezmocnosti. Na iných miestach Biblie čítame, že to bola práve táto bezmocnosť, ktorá inšpirovala zlomyseľných pozorovateľov ukrižovania k ešte väčšiemu pohrdaniu – *ak si Syn Boží, zostúp z kríža, iných si zachraňoval, no sám si nevieš pomôcť!* V takomto stave sa ocitol náš Pán. Muselo sa tak stať, aby sa naplnilo Písmo. Aj keď to spôsobuje veľké prekvapenie.

Zahanbenie

Vieme, že to všetko znášal kvôli nám. Čítame si v príbehu o Nikodémovi, že *tak, ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musel byť vyzdvihnutý aj Syn človeka...* (Jn 3, 14). Keď Mojžiš pribil medeného hada na kôl, znázornil tým Božie víťazstvo nad mocou hada a jedu. Had vystavený pohľadu ľudí svedčil o tom, že smrť je premožená Božím víťazstvom. Ježiš umučený a vysmädnutý na kríži je svedectvom o Božom víťazstve nad hriechom a smrťou aj v našom živote.

Až takáto bola cena, aby bolo zaplatené za naše previnenia. Aké? To, čo sme urobili a nemali sme. Ale aj to, čo sme neurobili a mali

SOM SMÄDNÝ! (JN 19, 28 – 30)

PETER PRIŠTIAK,
kazateľ CB v Michalovciach

sme. Zvykneme považovať za hriech niečo hrubé – nadávky, smilstvo, krádež, vraždu, bitky, ale v Božích svätých očiach je hriešna aj zlá myšlienka o bratovi, či sestre, moje nesprávne rozhodnutia v minulých dňoch, nevyužitie dobrej príležitosti, zbabelosť, sebaľútosť alebo sebaľúbosť, namyslenosť, tiché pohrdanie inými... to všetko v Božích očiach neobstojí a vzbudzuje Jeho hnev. A potom je to všetko, čo som mal vykonať: byť aktívny, odvážny, povedať v pravý čas jasné slovo, pomôcť, darovať, zrieknuť alebo odrieknuť sa niečoho. Boh čakal a ja som to neurobil – aj to je hriech. A napokon sú v našom živote hriechy, ktoré si ani neuvedomujeme, len niekedy nám to príde pred oči – napríklad skutočnosť, že žijeme v tejto zemepisnej šírke a výške a užívame si všetkého a napriek tomu sme nevďační, zatiaľ čo v iných krajinách zeme sa ľuďom nedostáva vzdelanie, strecha nad hlavou, šaty, jedlo, voda... a my nie sme vďační a málo pomáhame iným... ako to vidí Boh? Naše hriechy – nie len tie v mladosti spáchané – ale konané denne – sú mnohé – a preto bol Pán Ježiš na kríži privedený až k úplnému dnu svojich síl a musel vyriešiť slovo: „som smädný“.... Tento Jeho výrok nás zahanbuje.

Nádej

Všimnime si, ako sa začína tento oddiel: *potom, keďže Ježiš vedel, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: Som smädný...!* Úplná bezmocnosť Pána Ježiša až do krajnosti – naplnila Písmo. V Jánovom evanjeliu sa veľakrát opakuje tento výrok: *Aby sa naplnilo Písmo*. Splnilo sa Písmo. Ježišova bezmocnosť a smäd neboli zlyhaním Božieho plánu, boli naplnením Otcovho zámeru: *Tak miloval svet, že dal svojho Syna*. Toto veľké poníženie a zohavenie Kristovho tela sa zároveň stalo Jeho cestou k Božej sláve.

A teraz sa pozrime na ten text o smäde, ktorý bol spomenutý v úvode (Ján 7, 37 – 39). V súvislosti s Ježišovým volaním všetkých, ktorí sú smädní, je tam reč o Duchu Svätom, ktorý ešte nebol daný, lebo *Ježiš ešte nebol oslávený*. Ale – kedy bude oslávený? Kedy sa začne Jeho vyvýšenie? Práve teraz, na kríži. Jeho úplne posledné slovo na kríži bolo: *Je dokonané*. Jeho smrť, vzkriesenie a vystúpenie na nebesia naplnili podmienky – Duch Svätý už môže byť daný – už neexistuje prekážka, aby sme mohli byť napojení na prameň života a naplnení Duchom Svätým. Práve teraz platí to pozvanie:

Ak je niekto smädný, nech príde ku mne a pije. Kto verí vo mňa, ako hovorí Písmo, rieky živej vody potečú z Jeho vnútra...

Čo to znamená veriť v Neho? Dívať sa na Jeho smrť a veriť, že je dostatočná, aby zmazala dlžobný úpis. Veriť v Neho znamená byť vďačný za Jeho utrpenie, vážiť si Jeho smrť a vyliatu krv, lebo ona je zárukou nášho odpustenia a spravodlivosti v Božích očiach. Veriť v Neho zároveň znamená úplnú oddanosť a dôvera Kristovi, viera v Neho je túžbou zostať s Ním, nech sa deje čokoľvek. V tejto viere sme a budeme neprestajne chránení, obmývaní a očisťovaní. Lebo existuje aj iný postoj – Biblia ho nazýva „hriech na smrť“ a znamená odvrátenie sa od Pána Ježiša, pohrdnutie Ním, uprednostnenie svojej cesty, presadzovanie svojej vôle, hľadanie svojich zámerov – tam neplatí Jeho obeť, len ak z toho činí človek pokánie a vráti sa ku Kristu.... Dúfam, že my nepohrdame obeťou Pána Ježiša, že túžime po čistote a vernosti, hoci nám často chýba. Tak sme aj dnes pozvaní, aby sme dôverovali a ďakovali Pánu Ježišovi. Jeho smäd a bezmocnosť na kríži nám priniesla odpustenie a život z Ducha Svätého. A preto sme právom zaskočení a zahanbení, no zároveň dúfame a vieme, že Boh splní svoje Slovo aj pri nás! ■

PÔSTNE ZAMYSLENIE (PRVÉ)

Už si balíš kufor? Keď jedenástročné deti musia dospieť, a z chlapcov sa stávajú muži, aby úplne sami prešli cez hranicu... S telefónnym číslom napísaným na ruke a jednou igelitkou... Keď matka s drobízgom v náručí prejde do bezpečia, a potom sa jednoducho zosype, a rozhodne sa vrátiť späť, pretože nemá síl opustiť tých, čo tam zanechala... A keď vidíš všetky tie mamy ako kráčajú do neznáma pevne zvierajúc za ruku svoje „poklady“ a ich majetkom je v tejto chvíli iba pas a zopár maličkostí, čo stihli v chvate strčiť do vrečka... Rozmýšľam nad tým, či nie je čas baliť kufre. Pre každý prípad... A čo by som si vzala? Čo je pre teba cenné, dôležité, bez čoho sa nedá žiť? Nuž, a napadlo ti, že je možno čas baliť aj iné kufre? Pripraviť sa na odchod nie z domu, mesta, z tejto krajiny, ale z tejto zeme. Zbaliť duchovné kufre neznamená, že rezignujeme a vzdáme všetky naše boje. Práve naopak! Znamená to prehodnotiť, čo je cenné a čo cenné nie je. Čo do tvojho života patrí, a vyhodiť, čo doň nepatrí. Znamená to vnútorne prežiť, že nič okolo teba nie je nastálo. Ani ty! Znamená to, že si pripravený/ pripravená kedykoľvek vyjsť v ústrety večnosti. Naproti Kristovi, ktorý ťa čaká, a ktorý šiel, aby ti pripravil miesto.

Na hraniciach z našej strany, by dobrovoľníci tak radi vysvetlili prechádzajúcim cez hranicu, že sa nemusia báť! Radi by im vliali nádej a odvahu, povzbudili ich vykročiť do neistej budúcnosti. Vieš prečo? Pretože oni poznajú tie nachystané rodiny plné lásky a odhodlania, ktoré sú pripravené prijať pocestného. Radi by ich ubezpečili, že sa skutočne nemusia báť, pretože na tej druhej strane ich predsa len niekto čaká! Odvahu prekročiť hranicu a prijať správu o tom, že im ktosi ide v ústrety, však musí prijať každý sám.

Ver mi, nemáš sa čoho báť, pretože nejdeš do neznáma! Všetko je nachystané! V nebi je miesto pripravené, a Kristus ide oproti. Vraciaš sa k láske, ktorá ťa zrodila! Tak hore hlavu!

Máš zbalené „kufre“?

Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja (Ján 14, 3).

Ale naša vlasť je v nebesiach, odkiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista (Fil 3, 20) ■

Príbeh z Getsemanskej záhrady II

ANNA ČINČURÁKOVÁ
TIPULOVÁ

PÔSTNE ZAMYSLENIE (DRUHÉ)

Sme hrdý národ plný spupnosti a pýchy. Každý je presvedčený o svojej pravde, všade bol, všetko vie, každý si je istý, že sa nemýli. Máme problém s autoritami. Nič si nevážime. Snahy iných v našich očiach za nič nestoja, a myslíme si, žeby sme to stopercentne urobili lepšie. A keď zlyháme, vieme si to všelijako ospravedlniť, no zlyhanie blížneho je neospravedlniteľné!

Vrátiť sa k prvej láske si žiada pokoru. Je to základný princíp zmeny, ktorú tak veľmi očakávaš, základný princíp nového začiatku, po ktorom túžiš, a nový začiatok vzťahu, pre ktorý si bol stvorený. Prvý krok, ktorý môžeš urobiť, aby nastal mier v tvojej duši, vo vzťahoch s ľuďmi, aj vo vzťahu s Bohom, prvý – jediný krok, ktorý nemôžeš očakávať od nikoho iného, len od seba, je pokorné pokánie. Viem: Je tak nesmierne ťažké prísť a povedať: „Prosím ťa, prepáč! Mýlila som sa!“ Je také ťažké skutočne olutovať, čím sme sa prevínili. Tvoja hrdosť ti v tom bude brániť až do posledného výdychu, kým budeš žiť vo svojom sebeckom sebastrednom tele. No ver mi, keď to dokážeš, vraciaš sa späť, k svojej prvej Láске. Bez pokory a pokánia niet návratu.

Predstavila som si Ozeášovu manželku, ako sa skrýva po kútoch ulíc, ako sa prikráda k domu svojho manžela... Veľmi by sa chcela vrátiť domov od milenca, ktorý ju iba zneužil. Tá hanba i hrdosť čo jej zostala, sa bije v jej roztrhnutom vnútri... Bez pokory niet návratu a ani novej šance! Tá žena nemá inú možnosť, ak chce svoj život prežiť plnohodnotne v náručí toho, kto ju skutočne miluje. A tiež si predstavujem pošliapanú hrdosť jej manžela. Ách! Je to tak veľmi zranený muž! Tá žena ho podviedla! Sklamala. Vymenila ho za niekoho iného. Pošliapala jeho city... A napriek tomu čaká vo dverách na jej návrat, aby ju mohol znova objať. Dovolí, aby sa vykúpala a znova ju prijme k sebe.

Presne takto ťa očakáva Ten, ktorý si ťa zasnúbil na večnosť. Vztyčený kríž je Jeho pokorné státie vo dverách. Aj keď si pošliapal/a Jeho česť a hrdosť, je tam, aby ťa (znova) prijal. Neboj sa pred Ním pokľaknúť na kolená. Neboj sa vyznať: „Odpusť mi, že som sa mýlil/a! Prepáč, že mi vždy išlo iba o moje pravdy, aby som zakryl/a svoju úbohosť! Viem, že nie som hodná/ý Teba a ani nikdy nebudem! Zmiluj sa nado mnou!“

Preto Hospodín čaká, aby sa zmiloval nad vami, a vstáva, aby vás omilostil, veď Hospodín je Bohom práva. Blahoslavení sú všetci, čo ho očakávajú (Iz 30, 18).

Teraz však,“ znie výrok Hospodina, „vráťte sa ku mne celým srdcom, v pôste, plači a náreku! Roztrhnite si srdcia, a nie rúcha, vráťte sa k Hospodinovi, svojmu Bohu! Veď je milostivý a milosrdný, trpezlivý a veľmi ľútostivý, lebo mu je ľúto spôsobiť pohromu. Ktovie, či sa opäť nezľutuje a nezanechá za sebou požehnanie (Joel 2, 12 – 14) ■

KREŠŤANIA A HUDBA SPIEVANIE – SLUŽBA SLOVOM

ŠIMON EVIN

V minulom čísle sme si vysvetlili, že spievanie je len malou súčasťou uctievania a že Boh od nás očakáva uctievanie celým životom – všade, kde sme a pri všetkom, čo robíme. Prečo však toľko energie venujeme hudbe na bohoslužbách? Prečo hudobníci toľko nacvičujú? Prečo sa zvukári toľko trápia so správnym nastavením mikrofónov? Prečo toľko ľudí v nedeľu vstáva skôr ako ostatní, aby všetko nahystali?

Aby sme správne odpovedali, musíme si najprv položiť inú otázku. Čo je v centre bohoslužieb (pod bohoslužbami myslím pravidelné stretnutia kresťanov miestneho cirkevného zboru každý týždeň)? Tomu, čo máme v centre bohoslužieb, budeme prispôbovať ostatné veci.

Ak máme v centre bohoslužieb napríklad stretnutie s inými kresťanmi, celý program prispôbujeme tomu, aby sme mali čo najviac z iných ľudí. Na bohoslužbách bude veľa rozhovorov, svedectiev, dialógov, spoločných modlitieb a podobne.

Ak bude v centre našich bohoslužieb liturgia, tak budeme robiť veľa obradov, odriekať veľa predpísaných formúl, postupovať podľa stanovených postupov.

Ak je v centre bohoslužieb človek, tak všetko bude sústredené na nás ľudí a budeme si pripomínať, slovami, piesňami i svedectvami, čo Boh spravil pre

nás, aký úžitok z toho máme, aké sú naše skúsenosti s Bohom a aké pocity v nás Boh vyvoláva.

Bohoslužba však má byť sústredená na Boha. Máme si pripomínať, kto Boh je, aký je, čo urobil, čo robí, čo sľúbil, že spraví a aké je naše miesto v jeho veľkom príbehu. Až potom má prísť naša reakcia naňho. A keďže Boh sa nám zjavuje a hovorí k nám v prvom rade a najmä vo svojom slove – Biblii, bohoslužby, ktoré sú sústredené na Boha, sú sústredené na Božie slovo – Bibliu a to, čo sa z nej o Bohu dozvedáme.

Pod tým si však často predstavujeme, že na Božie slovo sme sústredení len počas kázne. Ostatné časti bohoslužieb majú plniť nejakú inú funkciu – napríklad, dať nám priestor vyjadriť, ako o Bohu premýšľame a aké z neho máme pocity.

Ale má to byť naozaj tak? Keď sa pozrieme na spievanie v Biblii, či už ide o knihu Žalmov alebo iné miesta, keď Boží ľud spieva, vidíme, že sa pri tom predovšetkým sústreďuje na Boha – kto Boh je a čo robí. Krásne to ilustruje napríklad Mojžišova pieseň po tom, čo ich Boh vyslobodil z Egypta (Exodus 15, 1–21). Všimnite si, že hoci vyjadruje radosť Izraelitov, takmer celá je sústredená na Boha a jeho veľkosť pri ich záchrane – Izraeliti si piesňou „kážu“ o Bohu.

Ďalej sa pozrime do Listu Kolosanom 3, 16: *Kristovo slovo nech vo vás prebýva bohato: vo všetkej múdrosti sa navzájom učte a napomínajte a vďačne spievajte vo svojich srdciach Bohu žalmy, hymny, duchovné piesne.*

Pre kontext: List Kolosanom ako celok je o duchovnom raste a učí kresťanov, že duchovný rast pochádza z poznania Krista a prejavuje sa vzájomnou láskou v jeho ľuďoch. Keď sa Pavol pomaly blíži k záveru svojho listu, dáva svojim čitateľom praktický návod, ako dobre pamätať na to, kto a aký je Kristus – Pavlovými slovami, ako má Kristovo slovo v nás prebývať bohato. A aká je tá jeho praktická rada? Spievať Bohu žalmy, hymny a duchovné piesne. Z tohto textu sa teda dozvedáme, že kresťania sa počas bohoslužieb (Pavol píše cirkvi, nie jednotlivci) všimnite si, že sa majú učiť *navzájom*) učiť o Bohu a pripomínajú si, aký Boh je a čo robí, piesňami. Funkcia spievania počas bohoslužieb je preto rovnaká ako funkcia kázne – počúvať Božie slovo, učiť sa z neho, pripomínať si ho navzájom, a potom na to reagovať oslavou Boha.

Predstavte si, že by kazateľ vystúpil na kazateľňu a prečítal by nejaký biblický text, povedzme o tom, ako Ježiš utíšil búrku na mori a ako jeho učeníci boli z toho celí zhrození a nechápali, kým Ježiš je (Marek 4, 35 – 41). A potom si predstavte, že by kazateľ začal kázať a drvivú časť kázne by rozprával o tom, aké pocity učeníci asi mali, ako sa mohli či mali cítiť, čo si mysleli, ako na Ježiša reagovali, ako mohli a mali reagovať a aké pocity ten text, a tá predstava búrky vyvoláva v nás, aké myšlienky nám pri tom napadnú a aké by nám mali napadnúť a podobne a ako Boh chce, aby sme sa cítili.

Oprávnene by sme si povedali, že tu niečo nie je v poriadku. Keby sa kazateľ nesústredil na to, čo tento text zjavuje o Ježišovi (akú Božskú má moc a ako je napriek tomu nepochopený), tak by sme si mali myslieť, že tu sa nekáže Božie slovo a neučíme sa o Bohu a nepomáha nám to poznať ho lepšie.

Rovnako by sme sa mali pozeráť aj na piesne, ktoré na bohoslužbách spievame. Tak, ako zmyslom kázne nie je v prvom rade povedať Bohu, či sebe, čo si o ňom myslíme a aké z neho máme pocity, nie je to ani zmyslom spievania. Tak, ako je zmyslom kázne

učiť sa o Bohu, je aj zmyslom spievania počúvať Božie slovo a nie v prvom rade hovoriť Bohu o svojich myšlienkach a pocitoch. Spievanie je „len“ iným druhom služby slovom, a to potrebujeme mať na pamäti. Služba slovom je v prvom rade o Bohu – tak ako je v prvom rade o Bohu (a nie o našej reakcii naňho) celé jeho slovo – Biblia.

Tým nechcem povedať, že spievať máme len Žalmy (ako mylne tvrdil napr. Kalvín) a že by sme nemali spievať kresťanské piesne, ktoré nenapísal Dávid alebo Asáf. (Podľa tejto logiky by aj každá kázeň musela byť len čítaním biblického textu). Taktiež netvrdím, že v živote kresťanov-jednotlivcov či v živote kresťanského spoločenstva reakcia na Boha a vyznávanie nášho postoja k Bohu chválospevom nemá miesto. Má, ale nie je tým hlavným.

Všimnite si, že dokonca i keď Boží ľud chváli Boha, tak vo svojich piesňach najmä opisuje Boha (ako sme to videli pri Mojžišovej piesni v Exodus). Ďalšie výborné miesto, kde sa to učíme, je 1. Kronická 16, 7 – 36. Kontext je takýto: Kráľ Dávid dobyl Jeruzalem, porazil okolité národy a archu zmluvy dal preniesť do Jeruzalema. V dejinách Izraela je to ohromná udalosť a politicky i duchovne vrchol ich starozmluvných dejín. Keď spolu za to piesňami chvália Boha, spievajú

- a) Bohu o Bohu
- b) Božiemu ľudu (seba navzájom) o Bohu
- c) všetkým národom (nie-Božiemu ľudu) o Bohu.

Vidíme teda, že speváci v Biblii spievajú teológiu – spievajú pravdu o Bohu. To by malo platiť aj o našich zboroch. Toľko energie by sme mali venovať hudbe na bohoslužbách, aby sme si spevom pripomínali, kto Boh je. Hudobníci by mali toľko nacvičovať, aby sa spolu s celým zhromaždením mohli učiť o Bohu. Zvukári by sa mali toľko trápiť so správnym nastavením mikrofónov, aby sme si hovorili pravdu o Bohu. Všetci tí ľudia, čo v nedeľu vstávajú skôr, ako ostatní, aby všetko nachystali, by tak mali robiť preto, aby sme si piesňami mohli kázať Božie slovo.

Zapamätáte si to ľahko podľa formulky 3S: Spievanie – služba slovom.

Nabudúce uvidíme, aké praktické dopady má 3S na piesne, ktoré na bohoslužbách spievame. ■

TOMÁŠ
KOMRSKA

ZÁPISKY Z FARMY

bOH „b-och“

Ak sa doma v kuchyni či vo vedení štátu zjaví samozvaný bOH, okolie trpí.

Osobný asistent je človek, ktorý pomáha inému, telesne či mentálne znevýhodnenému, aby znevýhodnený bol čo najviac vtiahnutý do reality života a mohol žiť čo možno najhodnotnejší život a nemusel živoriť niekde v kúte.

Putin sa do pozície bOHA dostával dlho.

Potreboval by osobného asistenta, ktorý by ho stiahol späť na zem, najlepšie pod čiernu zem. A to tak, aby ruský, propagandou ohlupovaný národ, precitol.

Rusko nerovná sa Putin, Putin nerovná sa Rusko.

So zdesením pozorujem vo svojom okolí ľudí, ktorí Putina podporujú.

Na otázku, prečo situáciu takto vnímajú, odpovedajú:

„Pozri, čo zlé robila tamtá, či hentá krajina iným. Nech len Putin spraví poriadok.“

„Ukrajinci si sami za napadnutie môžu, nech sa starajú sami o seba.“

Strašné uvažovanie.

Preto im kladiem otázku: „Keby našu krajinu napadol náš geografický sused, čo by si robil? Neočakával by si pomoc i od iných krajín?“

„Ále, netrep sprostosti.“

Domnievam sa, že v prípade napadnutia našej krajiny by títo „zástancovia“ Putina stáli prví na zastávke evakuačných autobusov, smerujúcich na západ, nie na východ.

Putinov agresorský útok z noci na deň zobudil Lídra, o ktorom možno asi sám Zelenskyj nevedel, že ho v sebe má.

Zelenského postoj a výrok: „Nechcem azyl, ale muníciu“ zobudil celý svet a najmä v niektorých smeroch ťažkopádnú Európsku úniu.

Vodcovia krajín precitli a rýchlo, veľmi rýchlo si ujasnili, čo je a čo nie je dôležité.

Ukrajinsky národ so svojím Lídom, vzdorom voči agresorovi a obeťami, postavil lídrov v Európe nohami na zem.

Modlím sa, aby Putin zmizol takým spôsobom, aby Rusi precitli!

Modlím sa za ukrajinských bojovníkov, aby sa ozrutného agresora nebáli!

Modlím sa za utečencov, aby našli nový, neskôr aj obnovený domov!

Modlím sa za múdrosť pre lídrov krajín, ako vojnu ukončiť!

Modlím sa, aby Boží zmätok zahnal ruskú armádu do kúta!

Modlím sa, aby obeť Ukrajiny priviedla k precitnutiu a poznaniu, čo je podstatné a čo podstatné nie je!

Modlím sa, aby som sám stál nohami na zemi s každodenným vedomím prítomnosti Boha!

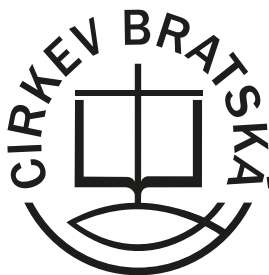
Pridáte sa?

Keď sa kráľ po uplynutí dvanástich mesiacov prechádzal na streche kráľovského paláca Babylonu, hovoril: „Či toto nie je veľký Babylon, ktorý som vybudoval svojou veľkou mocou ako kráľovské sídlo slúžiace vznešenosti môjho majestátu?“

Ešte bolo slovo v kráľových ústach, keď z neba zaznel hlas: „Týka sa to teba, kráľ Nebukadnesar: Kráľovstvo ti bolo odňaté!

Vyženú ťa spomedzi ľudí... Dan 4, 26 - 29

Bože, prosím, odním Putinovi kráľovstvo! ■

Z ROKOVANIA RCB MAREC 2022

Rada rozhodla:

Že predseda Rady môže podpísať návrh cirkví združených v Ekumenickej rade cirkví na zmenu zákona o štátnom príspevku pre cirkvi.

O úpravách textu zdôvodnenia konferenčného návrhu Rady na mzdový predpis.

Na mimoriadnej porade 25. 2. 2022 prijala vyhlásenie k napadnutiu Ukrajiny armádou Ruskej federácie; rozhodla o zriadení účtu pre finančnú zbierku na pomoc postihnutým vojnou;

O príspevku na úhradu nákladov spojených so zabezpečovaním cestovných lístkov pre utečencov z Ukrajiny – neukrajincov, ktorí sa cez železničnú stanicu v Košiciach potrebovali dostať ďalej na západ.

Pre potreby riešenia humanitárnej pomoci v súvislosti s vojnou na Ukrajine Rada zriadila Odbor humanitárnej pomoci a s platnosťou zatiaľ do 30. 6. 2022 vymenovala jeho členov: Juraj Sabol (Košice) – predseda, Miroslav Klč (Michalovce), Jaroslav Tomašovský (Levice), Ľubomír Lorinc (Prešov), Petr Kučera (Bratislava-Cukrová), Ondrej Lupták (Bratislava-Paradox), Ján Henžel (Rada CB), Juraj Klementovič (Rada CB – administrátor). Zverila odboru kompetenciu nakladať s prostriedkami z celocirkevnej zbierky na pomoc Ukrajine a postúpila mu návrhy na uzatvorenie pracovnoprávných vzťahov pre koordinátorov humanitárnej pomoci.

V prípade potreby predloží Konferencii formou návrhu v neodkladnej veci návrh na uvoľnenie časti prostriedkov z rezervných/účelových fondov cirkvi na humanitárnu pomoc.

O uzatvorení pracovnoprávného vzťahu s novým kazateľom kórejského zboru Jong Kook Jangom, ktorý prišiel do zboru vo februári a vybavuje si potrebné doklady k pobytu

Že výročná Konferencia 2022 sa z dôvodu utečeneckej krízy neuskutoční v Hermanovciach, aby zbor nebol nadmieru zaťažovaný. Termín dvojdnovej konferencie zostáva 13. – 14. máj a miesto bude upresnené neskôr.

Že zápisnice z konferencií sú k dispozícii členom Cirkvi bratskej k osobnému nahliadnutiu, pričom si môžu robiť odpisy. Kopírovanie a elektronické rozposielanie zápisníc nie je možné.

Rada vzala na vedomie:

Informáciu predsedu Rady z krátkej návštevy hermanovského a michalovského zboru, ktoré sú zapojené do prvej línie pomoci utečencom.

Že kazatelia západného seniorátu si 23. 2. 2022 zvolili za seniora kazateľa Petra Kučeru zo zboru Bratislava-Cukrová.

Oznámenie kazateľa Ľudovíta Feketeho o ukončení jeho členstva v Cirkvi bratskej.

Výsledky porady hospodárov a správcov zborov, ktorá sa konala 12. 3. 2022. Účastníci porady odsúhlasili hospodárske návrhy predkladané Konferencii.

Ďalej Rada:

Vymenovala kazateľa Jána Verčimáka za kazateľa misijného zboru Bratislava-Paradox od 1. 7. 2022. Správcom zboru je kazateľ Tomáš Henžel.

Prijala Pavla Jurču do vikariátu v zbore Bratislava-Kaplnka pod vedením kazateľa Daniela Pastirčáka. Začiatok vikariátu bude upresnený po dohode so staršovstvom zboru.

Požiada zbor Bratislava-Cukrová, aby bol hostiteľom Spoločnej konferencie v novembri 2022.

Pokračovala v diskusii o teologickej identite CB. Téma: Obrátenie. ■

SEN O BEZLETOVEJ ZÓNE

BOHUSLAV PIATKO
(šéfredaktor)

Na jednej strane chápem volanie bombardovanej Ukrajiny o pomoc a vyhlásenie bezletovej zóny, na druhej strane som vďačný za rozvahu západného sveta – nevstúpiť do vojnového konfliktu s Ruskom. Veľmi dúfam, že je to naozaj iba rozvaha a nie to, čo povedal akýsi vysoký predstaviteľ OSN – (voľne) „Pokiaľ budú o svete rozhodovať peniaze, problém Ukrajiny sa nevyrieši...“

Ale nechcem tu hovoriť o Ukrajine. Chcem zostať na Slovensku. A snívať svoj sen o bezletovej zóne. Nie vynútenej vojnou a chránenej stíhačkami a bombami. Snívam o bezletovej zóne tematickej. Celý svet je už dva roky vo vojne – s vírusom Covid-19. Zomierajú milióny ľudí, na Slovensku tisíce. Človek by čakal, že sa svet zjednotí a vyhlási bezletovej zónu nad územím zvaným „ochrana života“. A bude mať silu toto územie chrániť a ochrániť. V podstate sa to aj stalo. Ale stalo sa aj čosi nepochopiteľné – ľudia, ktorí ochranu potrebujú sa bránia, búria, protestujú, bojujú – proti rúškam, proti očkovaniu, proti ochraňujúcim zákazom a obmedzeniam. A tak, pri dnešnej „demokracii bez hraníc“, bremeno ochrany zostalo na vládach. A tie sa úlohy zmocnili v podstate jednosmerne a v nejednom prípade aj účinne. Kto trochu sledoval kroky svetových vlád vie, že v boji proti Covidu prakticky zanikli vládne opozície. Dokonca ani v susedných Čechách, kde mala opozícia plné zuby Babišovej vlády, som nezaregistroval, že by vládnym opatreniam hádzali pod nohy polená. Ochrana života sa stala bezletovej zónou a nenarušila ju ani opozícia ani demokracia (teda tá vo vysokej politike). A rovnako sa správajú „babišov-

Termín „bezletovej zóna“ som evidoval počas rôznych vojnových udalostí na Blízkom východe. V súvislosti s Ukrajinou a Zelenského žiadosťami o jej vytvorenie nad Ukrajinou, som celkom nechápal, prečo by jej vyhlásenie zo strany NATO malo znamenať vojenský stret NATO s Ruskom. Až teraz som si ujasnil, že bezletovej zónu nad (povedzme) napadnutým územím môže vyhlásiť len tretia strana, ktorá je dosť silná na to, aby bezletovej zónu ubránila. Aj vojenským zásahom proti narušiteľovi.

ci“ v otázkach pomoci a ochrany Ukrajiny. Pomoc Ukrajine je pre nich bezletovej zóna. A nesmie ju narušiť ani opozícia ani demokracia. Lebo sú v živote štátov obdobie, keď opozícia má svoju funkciu a sú udalosti, keď politici musia ťahať za jeden povraz. Výnimkou z tohto pravidla je Slovensko. Za dva roky nebolo jediné vládne opatrenie na ochranu pred Covidom, ktoré by Smer a Hlas Smeru odobrili a podporili. S výdatnou podporou RTVS. V 90-tych rokoch sa rozhlasu hovorilo Rádio Mečiar. A to bol „slabý odvar“ (generálny prokurátor) oproti tomu, čo RTVS robí dnes. Pre mňa je to RTV-Fico. Nevie, či ste si všimli – dva dni po ruskej invázii na Ukrajinu sa Fico na obrazovkách nezjavil. Televízia od neho asi ani nepýtala a doteraz nepýta stanovisko k Ruskej invázii. Možno v televízii tušili, aké je, preto ho nenútili vystúpiť. No už je na obrazovkách opäť každý deň. Dvojnásobný premiér členského štátu NATO nás chráni – pred NATO. Nie pred Putinovým Ruskom!!! A nikto mu v tom nedokáže zabrániť. Lebo demokracia? O prieskumoch verejnej mienky si myslím svoje, ale ak by som im mal čo len trochu veriť – tak sa pýtam, čo sme to za krajina, keď spomínané dve strany by vyhrali voľby. Len pripomínam, že z demokratických volieb vzišiel aj Hitler. V parlamentných voľbách v roku 1932 mali nacisti 230 poslancov. V roku 1933, uprostred vážnej politickej krízy, prezident Hindenburg vymenoval Hitlera za kancelára.

Preto snívam o bezletovej zóne nad niektorými udalosťami na Slovensku. A o vláde, ktorá by bezletovej zónu vyhlásila a mala silu takýto priestor ochrániť. ■

KRÍŽOVKA

„Jedna kvapka pravej lásky je ušľachtilejšia ako more...“ (sv. František Assiský)

Autor: Peter Kailing	Frigória (zn.)	Grécke písmeno	Vytúkava	POMÔCKY Vokál, Omo, Kata		Zn. kiloampéra	Iná, odlišná	Pálenie v pažeráku	Mužské meno
Žart (hovor.)					Telocvič. náradie				
					TAJNIČKA				
Úspech po 11-metr. kope				Chem. prvok zn. „V“ Amer. obj. jednotka	•				
	Zn. čist. prášku	Obidve Zvýšený tón "d"			•	Hľa			
Smeti					•	Kde Samohláska (lingv.)			
Nekonfliktná					•			Osobné zámeno	Gravíroval
Stredová priamka			Emanuel (dom.) Ukrutník		•		Preorávaj Druh perlo- očiek		
	Vždy zelený ker (strom)	Austrál. vačkovce Európ. mena			•				
Novozéland- ský papagáj				Vyžaroval	•				
Zámedzie				Pahreba Chem. zn. titánu	•			Zn. AB Siemensu	Citoslovce (smiech)
Prichádza o niečo					•	Purpur			
Aóni (česky)						Zhruba			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 2/2022.

Nejestvuje nič skutočne cenné, čo možno dosiahnuť bez PRÁCE A NÁMAHY

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHR na D. 4. 2022. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 4/2022.

Stranu pripravil Peter Kailing

staré poslanie novou formou

misijná konferencia

hlavný rečník:
Ted Turnau

2.-4. jún 2022
Dom Xaver

Banská 28, 976 53 Badín

GPS: 48.66920, 19.12183

Registrácia
do 10. 5. 2022
na webstránke

www.nakazdomzalezi.sk

Pre viac informácií kontaktujte info@nakazdomzalezi.sk
alebo sledujte na Facebooku stránku **Na každom záleží / JPK**

Na
Každom
Záleží

